

Službeni list

Europske unije

C 426

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 62.
18. prosinca 2019.

Sadržaj

IV. Obavijesti

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Revizorski sud

2019/C 426/01

Godišnje izvješće o zajedničkim poduzećima EU-a za financijsku godinu 2018. 1

HR

IV.

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

REVIZORSKI SUD

Godišnje izvješće o zajedničkim poduzećima EU-a za financijsku godinu 2018.

(2019/C 426/01)

SADRŽAJ

	<i>Stranica</i>
Pokrate	3
POGLAVLJE 1: ZAJEDNIČKA PODUZEĆA EU-A I REVIZIJA KOJU JE PROVEO SUD	4
UVOD	4
ZAJEDNIČKA PODUZEĆA EU-A	4
Javno-privatna partnerstva kao snažan instrument za omogućavanje istraživanja i inovacija u Europi	4
ZAJEDNIČKA PODUZEĆA KOJA DJELUJU U OKVIRU OKVIRNIH PROGRAMA ZA ISTRAŽIVANJE	5
Zajednička poduzeća u okviru programa Obzor 2020.	6
Jedno zajedničko poduzeće djeluje u okviru Euratoma	7
Zajednička poduzeća smještena su u Europskoj uniji	8
Zajednička poduzeća ustrojena su prema dvostranom ili trostranom modelu upravljanja	9
Istraživačke aktivnosti zajedničkih poduzeća financiraju i EU i sektorski i istraživački partneri	11
Komisija obavlja privremene i završne evaluacije	12
Proračunski postupci i postupci davanja razrješnice slični su za sva zajednička poduzeća	12
REVIZIJA KOJU JE PROVEO SUD	13
Ovlastima Suda obuhvaćena je revizija godišnje računovodstvene dokumentacije i transakcija zajedničkih poduzeća	13
Revizijom koju provodi Sud izdvajaju se i obrađuju utvrđeni ključni rizici	13
POGLAVLJE 2: PREGLED REZULTATA REVIZIJE	15
UVOD	15
REZULTATI GODIŠNJE REVIZIJE ZAJEDNIČKIH PODUZEĆA KOJU JE SUD OBAVIO ZA FINACIJSKU GODINU 2018. OPĆENITO SU POZITIVNI	15
Pozitivna mišljenja o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije za sva zajednička poduzeća	15
Pozitivna mišljenja o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom svih zajedničkih poduzeća	16

Pozitivna mišljenja o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom svih zajedničkih poduzeća ...	16
Opažanja Suda odnose se na područja u kojima su moguća poboljšanja	16
Zajednička poduzeća poduzimaju mjere u vezi s revizijskim nalazima iz prijašnjih godina	22
REZULTATI REVIZIJE U OSTALIM NEDAVNO OBJAVLJENIM PUBLIKACIJAMA SUDA U KOJIMA IMA RIJEČI O ZAJEDNIČKIM PODUZEĆIMA	23
POGLAVLJE 3.: IZJAVE O JAMSTVU ZA ZAJEDNIČKA PODUZEĆA EU-A	24
3.1. Informacije na kojima se temelje izjave o jamstvu	24
ZAJEDNIČKA PODUZEĆA KOJA PROVODE OKVIRNE PROGRAME EU-A	26
3.2. Zajedničko poduzeće za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR)	26
3.3. Zajedničko poduzeće „Clean Sky”	32
3.4. Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativne lijekove (IMI)	37
3.5. Zajedničko poduzeće za gorivne članke i vodik (FCH)	42
3.6. Zajedničko poduzeće za elektroničke komponente i sustave za vodeći položaj Europe (ECSEL)	47
3.7. Zajedničko poduzeće za bioindustriju (BBI)	52
3.8. Zajedničko poduzeće „Shift2Rail” (S2R)	57
ZAJEDNIČKO PODUZEĆE KOJE DJELUJE U OKVIRU EURATOMA	62
3.9. Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije (F4E)	62

Pokrate

Popis pokrata obuhvaća zajednička poduzeća EU-a i ostala tijela EU-a na koja se ovo izvješće odnosi.

Pokrata	Puni naziv
ARTEMIS	Zajedničko poduzeće ARTEMIS za provedbu zajedničke tehnološke inicijative o ugrađenim računalnim sustavima
BBI	Zajedničko poduzeće za bioindustriju
CAS	Zajednička služba GU-a RTD za reviziju
CEF	Instrument za povezivanje Europe
CS	Zajedničko poduzeće „Clean Sky”
EASA	Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa
ECSEL	Zajedničko poduzeće za elektroničke komponente i sustave
EIT	Europski institut za inovacije i tehnologiju
ENIAC	Europsko savjetodavno vijeće za inicijativu u području nanoelektronike
EUAN	Mreža agencija Europske unije
Euratom	Europska zajednica za atomsku energiju
EuroHPC	Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi
EVM	Upravljanje ostvarenom vrijednošću
F4E	Zajedničko poduzeće „Fuzija za energiju”
FCH	Zajedničko poduzeće za gorivne članke i vodik
FP7	Sedmi okvirni program za istraživanja i tehnološki razvoj (2007. – 2013.)
GU RTD	Glavna uprava za istraživanje i inovacije
IFAC	Međunarodna federacija računovođa
IMI	Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativne lijekove
INTOSAI	Međunarodna organizacija vrhovnih revizijskih institucija
ITER	Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (engl. <i>International Thermonuclear Experimental Reactor</i>).
PMO	Ured za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu
S2R	Zajedničko poduzeće „Shift2Rail” (Europska inicijativa za željeznice)
SESAR	Zajedničko poduzeće za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba
TEN-T	Transeuropska prometna mreža
VFO	Višegodišnji financijski okvir

POGLAVLJE 1.

ZAJEDNIČKA PODUZEĆA EU-A I REVIZIJA KOJU JE PROVEO SUD

UVOD

1.1. Europski revizorski sud (Sud) osnovan je Ugovorom o funkcioniranju Europske unije kao vanjski revizor financija EU-a. U toj ulozi djeluje kao neovisni zaštitnik financijskih interesa građana Unije, pri čemu osobito doprinosi unaprjeđenju financijskog upravljanja EU-om. Dodatne informacije o radu Suda dostupne su u publikacijama Suda, kao što su godišnja izvješća o radu, godišnja izvješća o izvršenju proračuna EU-a, tematska izvješća, panoramski pregledi i mišljenja o novim ili izmijenjenim zakonskim aktima EU-a i drugim odlukama koje imaju učinak na financijsko upravljanje.

1.2. Ovlasti Suda uključuju godišnje ispitivanje računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija istraživačkih zajedničkih poduzeća EU-a.

1.3. U ovom se izvješću iznose rezultati revizije koju je Sud proveo nad istraživačkim zajedničkim poduzećima EU-a (koja se zajedno nazivaju „zajedničkim poduzećima“) za financijsku godinu 2018. Izvješće čine sljedeći dijelovi:

- poglavlje 1., koje sadržava opis zajedničkih poduzeća i naravi revizije koju je proveo Sud
- poglavlje 2., u kojem se iznose ukupni rezultati revizije
- poglavlje 3., koje sadržava izjavu o jamstvu za svako od osam zajedničkih poduzeća, zajedno s mišljenjima i opažanjima Suda o, kao prvo, pouzdanosti računovodstvene dokumentacije zajedničkih poduzeća te, kao drugo, zakonitosti i pravilnosti povezanih transakcija.

ZAJEDNIČKA PODUZEĆA EU-A

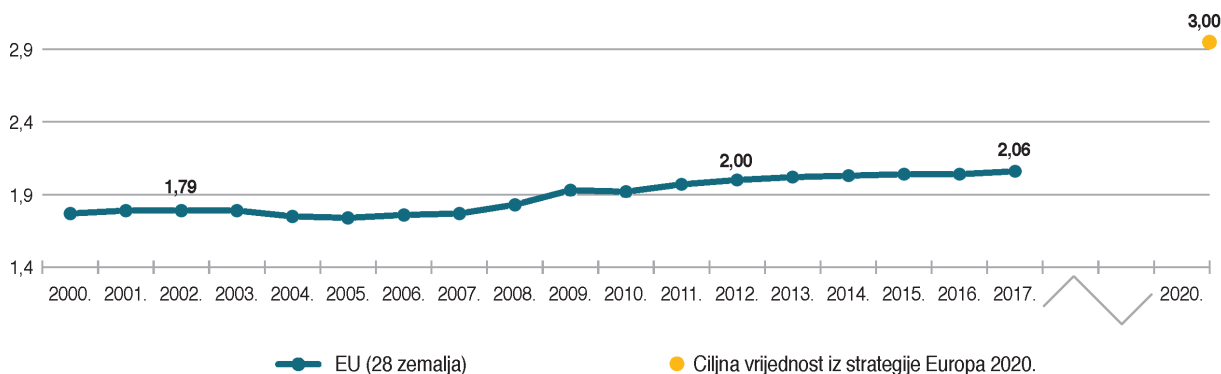
Javno-privatna partnerstva kao snažan instrument za omogućavanje istraživanja i inovacija u Europi

1.4. Jedan je od ključnih ciljeva EU-a podupirati povećanje razine ulaganja u istraživanje s ciljem poticanja konkurentnosti EU-a. U strategiji Europa 2020., koja je donesena 2010., kao jedna od pet ključnih ciljnih vrijednosti navedeno je izdvajanje 3 % bruto domaćeg proizvoda (BDP) EU-a za aktivnosti u području istraživanja i razvoja (vidjeti sliku 1.1.).

Slika 1.1.

Bruto domaći rashodi za istraživanje i razvoj u skupini EU 28 u razdoblju 2000. – 2017.

(postotak BDP-a)

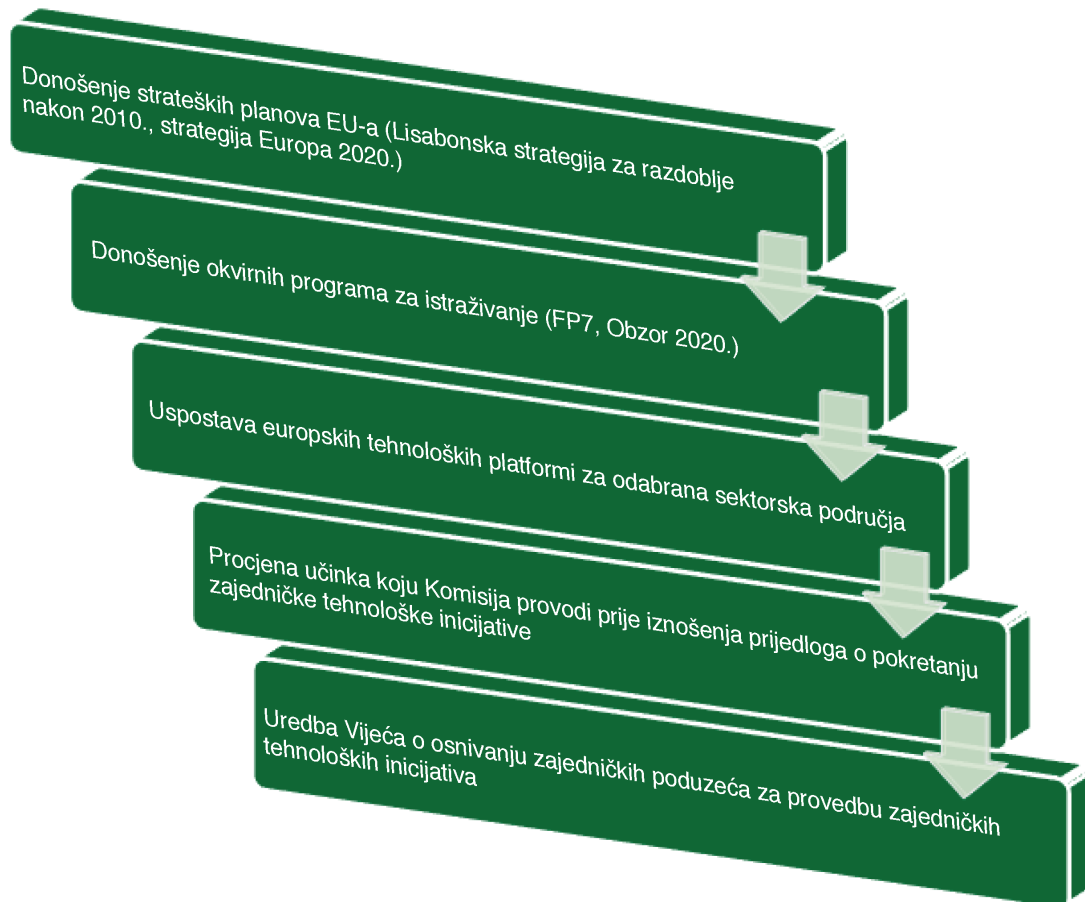
Izvor: Sud, na temelju podataka Eurostata, stanje iz lipnja 2019.

1.5. Unatoč sporom napretku u ostvarenju ciljne vrijednosti od 3 % Europska komisija ponovno je stavila naglasak na potrebu da se europsko znanstveno stručno znanje pretoči u tržišne proizvode i usluge. Ključan element u tom kontekstu bio je udruživanje s privatnim sektorom i državama članicama s ciljem ostvarenja rezultata koje bi jedna zemlja ili poduzeće teže postigli sami.

1.6. U lipnju 2005. Komisija je objavila izvješće pod nazivom „Fostering Public-Private R&D Partnerships to Boost Europe's Industrial Competitiveness” (Poticanje javno-privatnih partnerstava u području istraživanja i razvoja s ciljem poticanja industrijske konkurentnosti Europe), u kojem poziva na uspostavu zajedničkih tehnoloških inicijativa kao namjenskih programa za provedbu sektorskih strateških istraživačkih programa koje bi imale pravni oblik zajedničkih poduzeća (vidjeti sliku 1.2.).

Slika 1.2.

Od strateških planova EU-a do zajedničkih poduzeća

Izvor: Sud.

ZAJEDNIČKA PODUZEĆA KOJA DJELUJU U OKVIRU OKVIRNIH PROGRAMA ZA ISTRAŽIVANJE

1.7. Zajednička poduzeća partnerstva su između Komisije i relevantnih sektorskih partnera, a u nekim slučajevima i istraživačkih partnera, kojima se rezultati projekata u strateškim područjima istraživanja i inovacija nastoje približiti tržištu te se nastoji bolje povezati istraživanje i društveni rast. Uspostavljena su na temelju članka 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ili (u slučaju Zajedničkog poduzeća „Fuzija za energiju”) članka 45. – 51. Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.

1.8. Zajednička poduzeća oblik su javno-privatnog partnerstva s pravnom osobnošću. Njihov javni član obično je Europska unija (koju predstavlja Komisija), dok su privatni članovi sektorski partneri, a u nekim slučajevima i istraživački partneri. Usto postoje i drugi partneri (države sudionice, međunarodne organizacije). Zajednička poduzeća sama usvajaju svoje programe istraživanja te dodjeljuju financijska sredstva, prvenstveno na temelju otvorenih poziva za podnošenje prijedloga. Iznimka u tom pogledu je F4E, zajedničko poduzeće nadležno za pružanje europskog doprinosa ITER-u, najvećem znanstvenom partnerstvu na svijetu kojim se nastoji dokazati da fuzija može služiti kao održiv izvor energije.

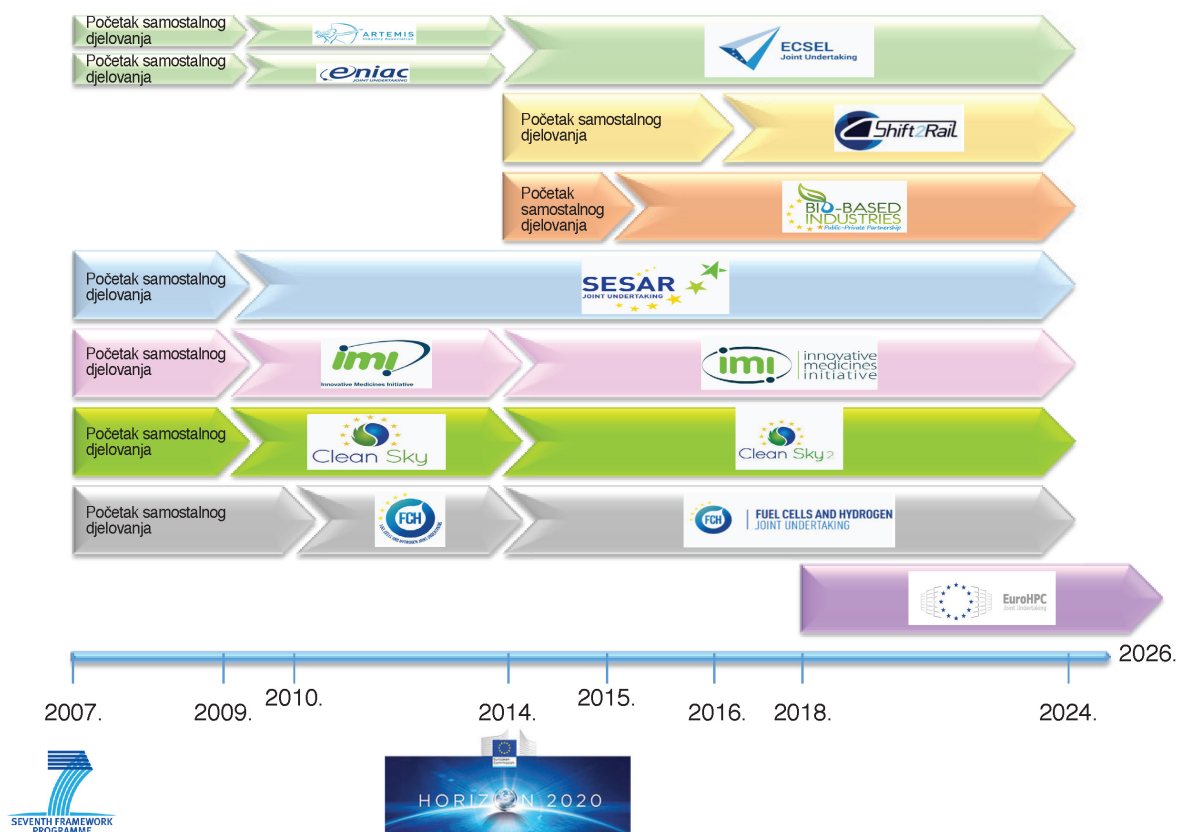
1.9. Zajednička poduzeća izrazito su vidljiva i imaju znatan utjecaj na važna područja svakodnevnog života europskih građana, kao što su promet, energija, zdravlje, biogospodarstvo i digitalno gospodarstvo. U ovom se izvješću Sud umjesto punim nazivima zajedničkih poduzeća služi pokratama, čiji se popis nalazi na početku izvješća.

1.10. Na temelju prijedloga Komisije Vijeće je u okviru programa FP7 donijelo uredbe kojima je osnovano prvih šest zajedničkih poduzeća: Zajedničko poduzeće za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR), Zajedničko poduzeće „Clean Sky” (CS), Zajedničko poduzeće za inovativne lijekove (IMI), Zajedničko poduzeće za gorivne članke i vodik (FCH), Zajedničko poduzeće za nanoelektroniku (ENIAC) i Zajedničko poduzeće za ugrađene sustave (ARTEMIS).

1.11. Razdoblje djelovanja svih zajedničkih poduzeća osnovanih u okviru programa FP7 produljeno je 2014. godine u sklopu programa Obzor 2020. za dodatnih 10 godina (tj. do 2024.) te su ukupni financijski doprinosi EU-a zajedničkim poduzećima udvostručeni. Osim toga, osnovana su dva nova zajednička poduzeća, i to Zajedničko poduzeće za bioindustriju (BBI) i Zajedničko poduzeće „Shift2Rail” (S2R), dok su ARTEMIS i ENIAC spojeni u jedno zajedničko poduzeće: Zajedničko poduzeće za elektroničke komponente i sustave za vodeći položaj Europe (ECSEL) (vidjeti sliku 1.3.).

Slika 1.3.

Razvoj europskih zajedničkih poduzeća

Izvor: Europska komisija na temelju uredbi Vijeća o osnivanju zajedničkih poduzeća, prilagodio Sud.

Zajednička poduzeća u okviru programa Obzor 2020.

1.12. Predmetna zajednička poduzeća provode određene dijelove programa Obzor 2020. u područjima prometa („Clean Sky 2”, „Shift2Rail” i SESAR), prometa/energije (FCH2), zdravlja (IMI2), bioindustrije (BBI) te elektroničkih komponenata i sustava (ECSEL). Glavni ciljevi svakog zajedničkog poduzeća, kao i njihove izjave o jamstvu, izneseni su u poglavlju 3.

1.13. Zajedničko poduzeće „Clean Sky” razvija nove generacije zrakoplova koji su prihvatljiviji za okoliš. Glavna dosadašnja postignuća tog Zajedničkog poduzeća uključuju demonstraciju otvorenog rotora, krila za laminarno strujanje zraka, inovativne krakove rotora i motore visoke kompresije za lake helikoptere, inovativne senzore za detekciju leda i napredne sustave avionike.

1.14. Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativne lijekove (IMI) ubrzava razvoj inovativnih lijekova, posebno u područjima s nezadovoljenim zdravstvenim ili društvenim potrebama. Glavna dosadašnja postignuća tog Zajedničkog poduzeća uključuju sveeuropsku mrežu stotina bolnica i laboratorija uspostavljenu s ciljem unaprjeđivanja razvoja antibiotika, ispitivanja za povećanje sigurnosti lijekova, novi pristup kliničkim ispitivanjima za liječenje demencije te bolje razumijevanje temeljnih uzroka bolesti kao što su dijabetes, reumatoidni artritis i teška astma.

1.15. Zajedničko poduzeće „Shift2Rail” (S2R) radi na inovacijama u području željeznica s ciljem ostvarenja jedinstvenog europskog željezničkog prostora. Glavni ciljevi tog Zajedničkog poduzeća uključuju smanjenje troškova cjelokupnog ciklusa željezničkog prometa na polovinu, udvostručenje kapaciteta željeznica i povećanje pouzdanosti i točnosti za do 50 %.

1.16. Zajedničko poduzeće za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR) razvija sljedeću generaciju upravljanja zračnim prometom. Glavna dosadašnja postignuća tog Zajedničkog poduzeća uključuju prvi let na svijetu u četirima dimenzijama (3D i vrijeme), usluge kontrolnih tornjeva na daljinu, uvođenje slobodnih ruta u svrhu smanjenja trajanja leta i emisija goriva te neometanu razmjenu informacija među svim pružateljima i korisnicima informacija o upravljanju zračnim prometom.

1.17. Zajedničko poduzeće za gorivne članke i vodik (FCH) razvija čista rješenja u području prometa, energije i pohranjivanja. Glavna dosadašnja postignuća tog Zajedničkog poduzeća uključuju uvođenje autobusa s pogonom na gorivne članke za čist javni prijevoz, uspostavu vrijednosnog lanca EU-a za svežnjeve gorivnih članaka s poboljšanim performansama i smanjenim troškovima, razvoj tehnologije elektrolize za proizvodnju vodika koja je prihvatljiva za okoliš, razvoj i komercijalizaciju mikrokogeneracijskih (mCHP) postrojenja za opskrbu kućanstava toplinskom i električnom energijom, kao i poboljšanje performansi i trajnosti materijala i smanjenje troškova komponenata i sustava. Također je pokrenulo inicijativu za regije kojoj se pridružilo više od 90 regija i gradova te 55 sektorskih partnera i kojom se potiče sinergija i ulaganje napora u pametnu specijalizaciju u Europi.

1.18. Zajedničko poduzeće za bioindustriju (BBI) provodi program istraživačkih i inovacijskih aktivnosti u Europi kojima se procjenjuje raspoloživost obnovljivih bioloških resursa koji se mogu upotrijebiti za proizvodnju biomaterijala i time podržava uspostava održivih vrijednosnih lanaca bioindustrije. Glavna dosadašnja postignuća tog Zajedničkog poduzeća uključuju proizvodnju niza inovativnih bioloških proizvoda s ciljem uspostave nove zajednice temeljene na bioindustriji.

1.19. Zajedničko poduzeće za elektroničke komponente i sustave za vodeći položaj Europe (ECSEL) financira projekte u području istraživanja, razvoja i inovacija u vezi s osmišljavanjem i mogućnostima proizvodnje elektronike. Glavna dosadašnja postignuća tog Zajedničkog poduzeća uključuju projekt CESAR (Isplative metode i procesi za ugrađene sigurnosne sustave) koji je znatno utjecao na europsku industriju ugrađenih sustava, te projekt E3Car, u okviru kojeg je uporabom naprednih poluvodičkih komponenata pružen odgovor na glavne izazove u području razvoja električnih vozila.

1.20. Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi (EuroHPC) najnovije je zajedničko poduzeće koje je Vijeće osnovalo u studenome 2018. Riječ je o zajedničkoj inicijativi EU-a i ostalih europskih zemalja kojoj je cilj razviti sustave superračunalstva svjetske razine u Europi. Zajedničko poduzeće EuroHPC djelovat će do kraja 2026. godine. Sud će prvi puta provesti reviziju nad računovodstvenom dokumentacijom tog Zajedničkog poduzeća 2020. godine.

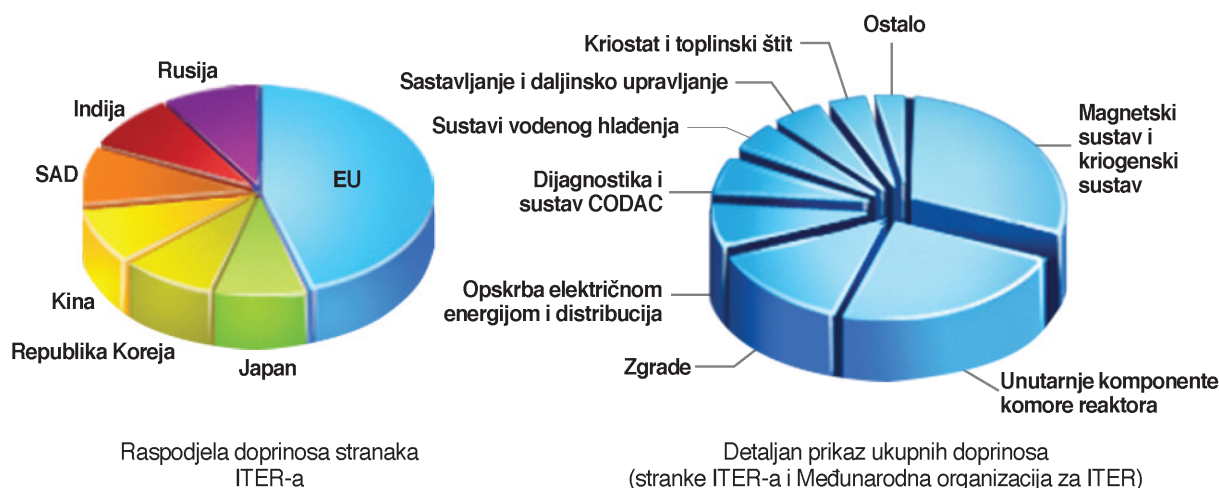
Jedno zajedničko poduzeće djeluje u okviru Euratoma

1.21. Projekt ITER (izvorno nazvan međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor) službeno je pokrenut 1988. godine te je rad na njegovu konceptu i izradi u tijeku već niz godina. Sudionici u projektu postigli su 21. studenoga 2006. službeni dogovor o izgradnji i puštanju u pogon eksperimentalnog postrojenja kako bi se znanstveno dokazalo može li se fuzija upotrebljavati kao održivi izvor energije u budućnosti. Sporazum o ITER-u stupio je na snagu 24. listopada 2007. te je tog dana pravno uspostavljena Organizacija ITER. Smještena je u Saint-Paul-lès-Duranceu (Francuska), dok će se glavna postrojenja za fuziju izgraditi u Cadaracheu (Francuska).

1.22. U projektu sudjeluje sedam globalnih partnera: EU, koji predstavlja Europska zajednica za atomsku energiju (Euratom), Sjedinjene Američke Države, Rusija, Japan, Kina, Južna Koreja i Indija. Europa je preuzela najveći dio troškova izgradnje, i to 45 %, od čega se 80 % financira iz proračuna EU-a, dok 20 % financira Francuska kao zemlja domaćin ITER-a. Svaki od ostalih članova ITER-a snosi oko 9 % troškova. Raspodjela troškova promijenit će se u operativnoj fazi, u kojoj će europska strana snositi 34 % troškova (vidjeti sliku 1.4.).

Slika 1.4.

Doprinosi članova ITER-a

Izvor: Zajedničko poduzeće F4E.

1.23. U sklopu izgradnje ITER-a izrađuje se više od 10 milijuna komponenata u tvornicama u cijelom svijetu. Oko 75 % ulaganja u okviru ITER-a troši se na stjecanje novih znanja i izradu najmodernijih materijala i tehnologije, što europskim visokotehnološkim industrijama i MSP-ovima pruža dragocjenu priliku za inovacije i razvoj izvedenih proizvoda za uporabu u područjima koja nisu povezana s fuzijom (npr. u širem energetskom sektoru, zrakoplovstvu i visokotehnološkim instrumentima kao što je skener za nuklearnu magnetsku rezonanciju).

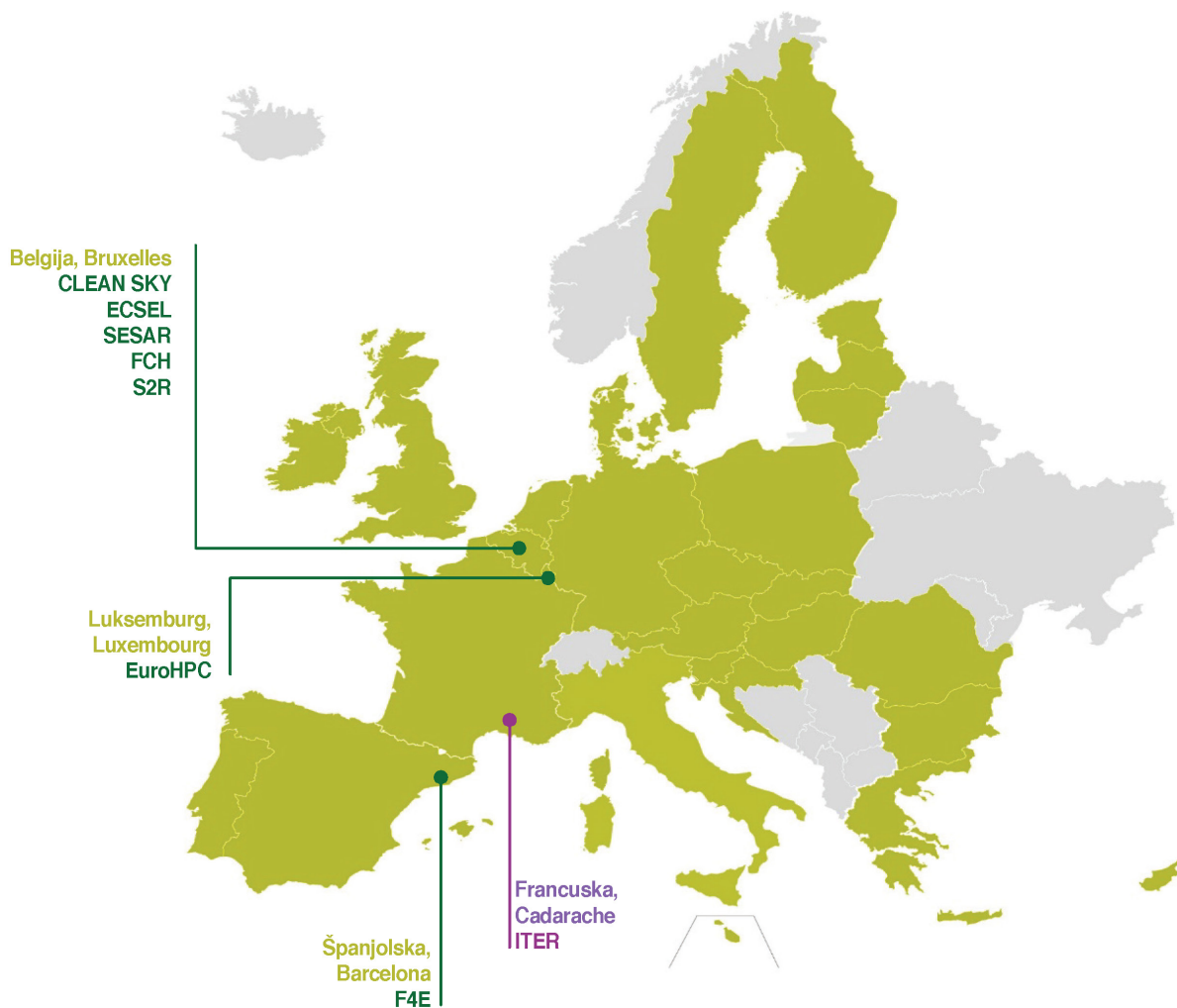
1.24. Zajedničko poduzeće „Fuzija za energiju” (F4E) zaduženo je za europski doprinos tom projektu. Njegovi glavni ciljevi uključuju pružanje doprinosa Euratomu ITER-u i jamčenje provedbe „aktivnosti šireg pristupa” u suradnji s Japanom za brzu realizaciju energije fuzije. Također priprema i koordinira program aktivnosti tijekom pripreme izgradnje demonstracijskog fuzijskog reaktora i povezanih postrojenja, uključujući Međunarodno postrojenje za ozračivanje fuzijskih materijala.

Zajednička poduzeća smještena su u Europskoj uniji

1.25. Sedam zajedničkih poduzeća smješteno je u Bruxellesu (CS, S2R, SESAR, FCH, IMI, BBI i ECSEL). Zajedničko poduzeće EuroHPC nalazi se u Luxembourg, u

1.26. a F4E u Barceloni. ITER (međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor), kojem Europska unija doprinosi u okviru Zajedničkog poduzeća F4E, gradi se pokraj postrojenja u Cadaracheu u Saint-Paul-lès-Duranceu u Provansi u južnoj Francuskoj (vidjeti sliku 1.5.).

Slika 1.5.

Zajednička poduzeća u Europskoj uniji

Izvor: Sud.

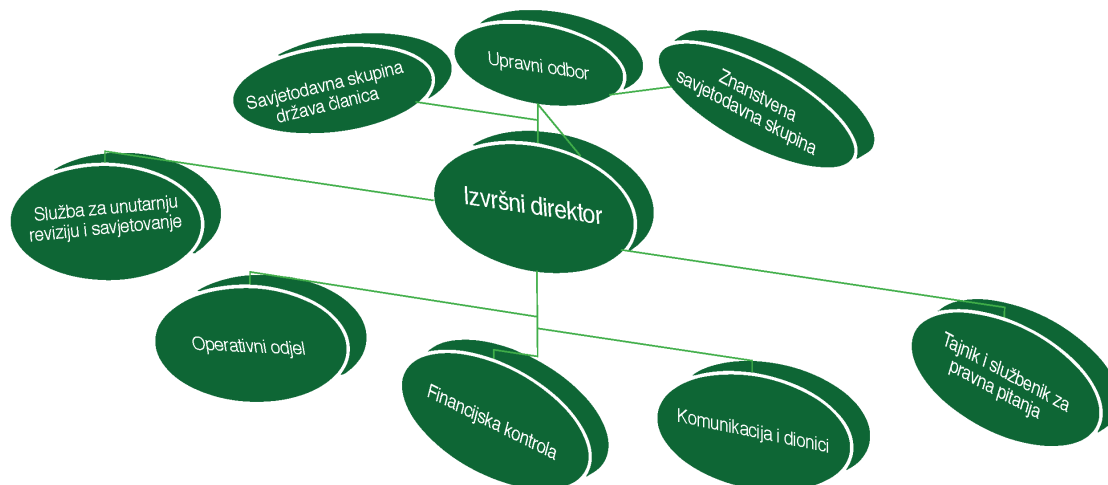
Zajednička poduzeća ustrojena su prema dvostranom ili trostranom modelu upravljanja

1.27. Unatoč tome što sva zajednička poduzeća imaju istu pravnu strukturu, svako od njih ima svoje posebnosti zbog činjenice da se bave inovacijama i istraživanjem u različitim sektorima koji su usmjereni na različita tržišta. Većina njih ustrojena je prema dvostranom modelu, u okviru kojeg su Komisija i relevantni sektorski partneri (a u nekim slučajevima i istraživački) zastupljeni u upravnom odboru i doprinose aktivnostima zajedničkog poduzeća (SESAR, CS, IMI, FCH, BBI i S2R). Ostala zajednička poduzeća ustrojena su prema trostranom modelu, u okviru kojeg države članice, Komisija i relevantni sektorski partneri sudjeluju u upravnom odboru i doprinose aktivnostima zajedničkog poduzeća (ECSEL i EuroHPC).

1.28. Na slici 1.6 prikazana je opća upravljačka struktura zajedničkih poduzeća.

Slika 1.6.

Opća upravljačka struktura zajedničkih poduzeća

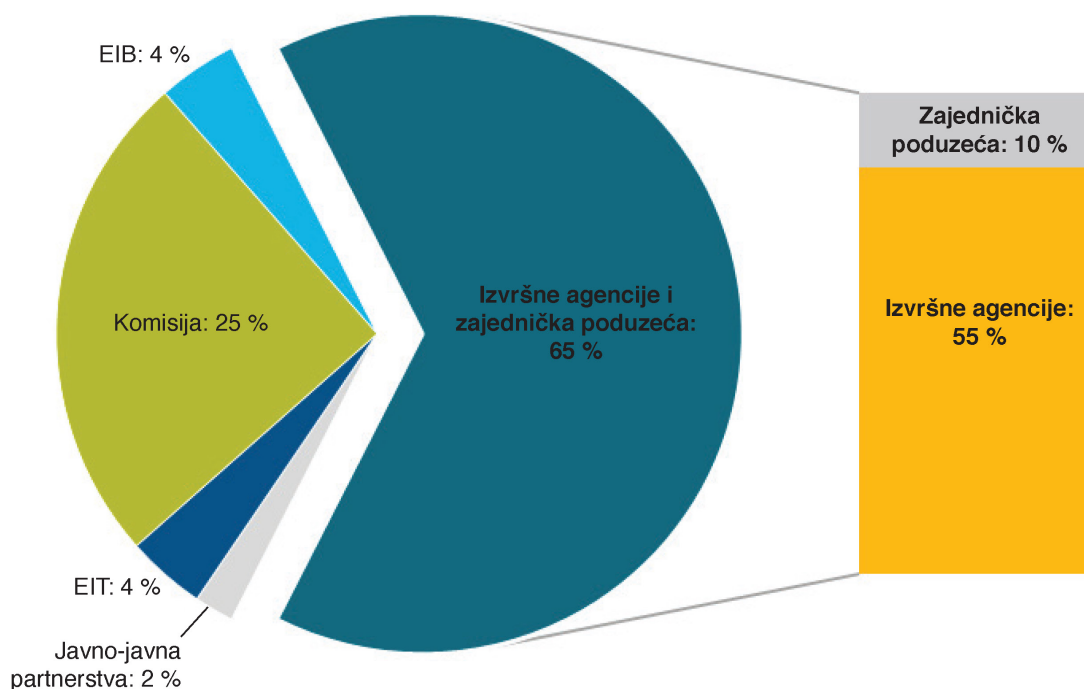

Izvor: Sud.

1.29. Tijekom višegodišnjeg financijskog okvira (VFO-a) zajednička poduzeća upravljaju udjelom ukupnog proračuna programa Obzor 2020. od otprilike 10 %, što odgovara iznosu od 7,2 milijarde eura, kao što je prikazano na slici 1.7. Međutim, financijskim sredstvima EU-a u iznosu od 7,2 milijarde eura potaknuta je realizacija istraživačkih i inovacijskih projekata u vrijednosti od 17 milijardi eura u područjima programa Obzor 2020. koja su delegirana zajedničkim poduzećima.

Slika 1.7.

Udio u proračunu programa Obzor 2020. po provedbenim tijelima

Izvor: Sud, na temelju podataka Europske komisije.

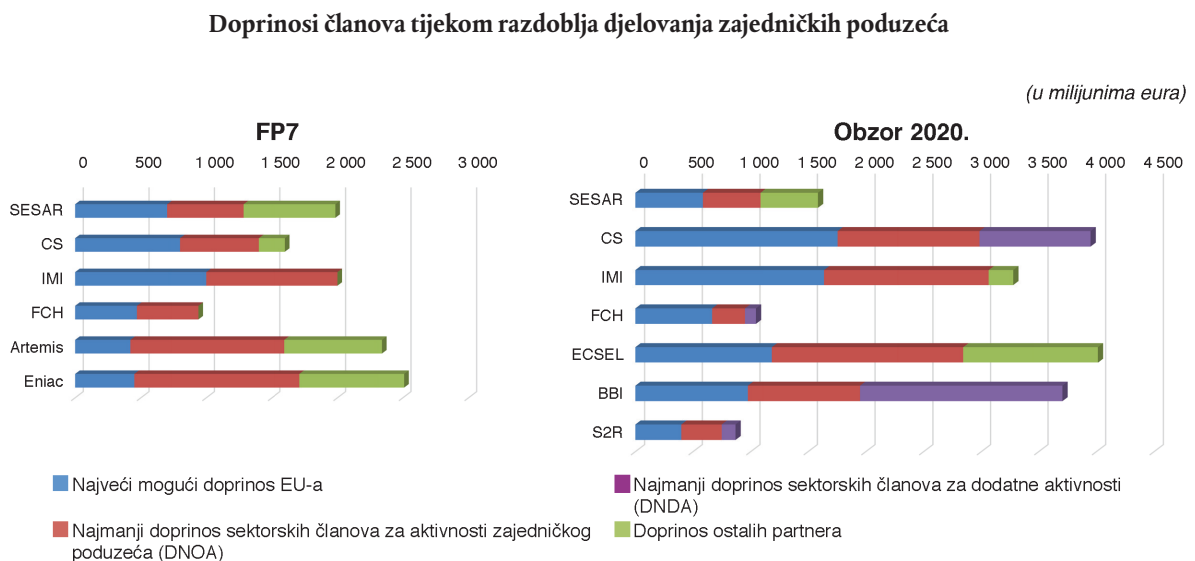
Istraživačke aktivnosti zajedničkih poduzeća financiraju i EU i sektorski i istraživački partneri

1.30. Svi članovi doprinose financiranju aktivnosti zajedničkih poduzeća u području istraživanja i inovacija. S jedne strane, Komisija pruža novčana sredstva iz programa FP7 i Obzor 2020. kojima EU sufinancira istraživačke i inovacijske projekte zajedničkih poduzeća. Financijska sredstva za SESAR izdvajaju se iz programa transeuropske prometne mreže. S druge strane, sektorski i istraživački partneri pružaju doprinose u naravi provedbom istraživačkih i inovacijskih projekata zajedničkih poduzeća. I Komisija i privatni partneri pružaju novčane doprinose u jednakom iznosu za financiranje administrativnih troškova zajedničkih poduzeća.

1.31. Kad je riječ o aktivnostima zajedničkih poduzeća u okviru programa FP7, iznos doprinosa u naravi koje su sektorski partneri dužni pružiti mora biti jednak iznosu kojim EU sufinancira istraživačke i inovacijske projekte u okviru programa FP7.

1.32. Kad je riječ o aktivnostima zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor 2020., uredbama o osnivanju relevantnih zajedničkih poduzeća utvrđen je iznos novčanih doprinosa EU-a i doprinosa u naravi koje privatni članovi trebaju dati za istraživačke i inovacijske projekte u okviru programa Obzor 2020., kako je prikazano na slici 1.8.

Slika 1.8.

Izvor: Sud.

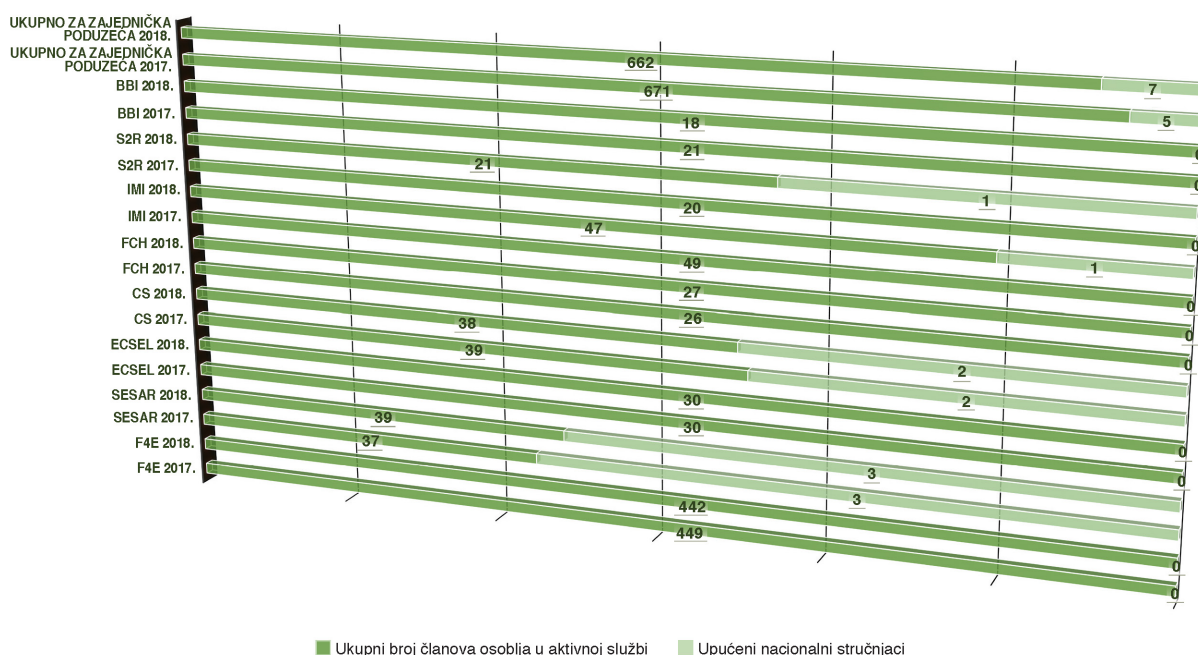
1.33. Postoje dvije vrste doprinosa sektorskih članova: za svako zajedničko poduzeće sektorski članovi dužni su dati minimalan doprinos ukupnim troškovima istraživačkih i inovacijskih projekata relevantnog zajedničkog poduzeća. Taj doprinos odgovara razlici između ukupnih troškova projekata i sufinanciranja EU-a. U slučaju četiriju zajedničkih poduzeća (CS, FCH, BBI i S2R) privatni članovi također su dužni pružiti minimalnu količinu doprinosa u naravi, i to u obliku „dodatnih aktivnosti” koje nisu obuhvaćene programima rada zajedničkih poduzeća, ali doprinose postizanju njihovih ciljeva.

1.34. Ukupni proračun za plaćanja sedam zajedničkih poduzeća koja provode aktivnosti istraživačkih programa za 2018. iznosio je 1,2 milijarde eura (2017.: 1,2 milijarde eura) i 0,8 milijardi eura za F4E (2017.: 0,85 milijardi eura).

1.35. Na kraju 2018. zajednička poduzeća koja djeluju u okviru programa Obzor 2020. zapošljavala su 220 članova osoblja (dužnosnici te privremeno i ugovorno osoblje) i sedam upućenih nacionalnih stručnjaka (2017.: 222 člana osoblja i pet upućenih nacionalnih stručnjaka). U Zajedničkom poduzeću F4E bila su zaposlena 442 člana osoblja (2017.: 449 članova osoblja). Broj popunjenih radnih mjesta u zajedničkim poduzećima 2017. i 2018. prikazan je na slici 1.9. .

Slika 1.9.

Broj stvarno popunjenih radnih mjesta u zajedničkim poduzećima (2017. i 2018.)

Izvor: Sud.

Komisija obavlja privremene i završne evaluacije

1.36. Kao što je propisano uredbama Vijeća o osnivanju zajedničkih poduzeća, Komisija je 2017. obavila završnu evaluaciju uspješnosti zajedničkih poduzeća u okviru programa FP7 i privremenu evaluaciju njihove uspješnosti u okviru programa Obzor 2020.

1.37. Rezultati tih evaluacija pokazuju da su ostvarena važna postignuća, uključujući integraciju istraživanja u Europi, povećanje prekogranične i međusektorske/interdisciplinarnе suradnje, bolju uporabu raspoloživih financijskih sredstava i veću dostupnost rezultata istraživanja.

Proračunski postupci i postupci davanja razrješnice slični su za sva zajednička poduzeća

1.38. Za godišnje proračunske postupke i postupke davanja razrješnice za zajednička poduzeća odgovorni su Europski parlament i Vijeće. Na slici 1.10. nalazi se kronološki prikaz postupka davanja razrješnice.

Slika 1.10.

Godišnji postupak davanja razrješnice

Izvor: Sud.

REVIZIJA KOJU JE PROVEO SUD

Ovlastima Suda obuhvaćena je revizija godišnje računovodstvene dokumentacije i transakcija zajedničkih poduzeća

1.39. U skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), Sud je obavio reviziju:

- računovodstvene dokumentacije svih osam zajedničkih poduzeća za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2018. te
- zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom.

1.40. Na temelju rezultata provedene revizije Sud Europskom parlamentu i Vijeću za svako zajedničko poduzeće podnosi izjavu o jamstvu u pogledu pouzdanosti računovodstvene dokumentacije zajedničkih poduzeća te zakonitosti i pravilnosti povezanih transakcija. U relevantnim slučajevima Sud dopunjuje izjavu o jamstvu bitnim revizorskim opažanjima (vidjeti poglavlje 3.).

1.41. U skladu s člankom 208. stavkom 4. i člankom 209. stavkom 2. Financijske uredbe EU-a revizija pouzdanosti računovodstvene dokumentacije svih zajedničkih poduzeća povjerena je neovisnim vanjskim revizorskim društvima. U skladu s međunarodnim revizijskim standardima Sud je provjerio kvalitetu rada vanjskih revizorskih društava i dobio dostatno jamstvo da se može osloniti na njihov rad pri sastavljanju svojih revizorskih mišljenja o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije zajedničkih poduzeća za 2018. godinu.

Revizijom koju provodi Sud izdvajaju se i obrađuju utvrđeni ključni rizici

1.42. Sve revizije koje Sud provodi osmišljene su na način da se njima nastoji obraditi utvrđene ključne rizike. Godišnja revizija računovodstvene dokumentacije zajedničkih poduzeća za 2018. i povezanih transakcija obavljena je na temelju procjene rizika koju je obavio Sud, koja je sažeto opisana u nastavku.

Rizik za pouzdanost računovodstvene dokumentacije nizak je do srednje visok

1.43. Općenito govoreći, Sud smatra da postoji nizak rizik za pouzdanost računovodstvene dokumentacije. Međutim, zbog važne izmjene u računovodstvenoj politici 2018. za Zajedničko poduzeće F4E obavljena je ponovna procjena rizika te je on procijenjen srednje visokim. Računovodstvena dokumentacija zajedničkih poduzeća sastavlja se uz primjenu računovodstvenih pravila koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor. Dosad je u vezi s time utvrđen tek mali broj značajnih pogrešaka.

Rizik za zakonitost i pravilnost prihoda općenito je nizak

1.44. Prihodi zajedničkih poduzeća za 2018. uglavnom se sastoje od financijskih doprinosa iz proračuna programa Komisije Obzor 2020. i proračuna Euratoma. Kako je predviđeno uredbama o zajedničkim poduzećima, proračuni i prihodi koji iz toga proizlaze dogovaraju se s proračunskim tijelima tijekom godišnjeg proračunskog postupka.

Rizik za zakonitost i pravilnost plaćanja za osoblje i administrativnih plaćanja je nizak

1.45. Rizik u pogledu zakonitosti i pravilnosti plaćanja smatra se niskim za plaćanja za osoblje i administrativna plaćanja. Plaćama upravlja Ured Komisije za upravljanje individualnim materijalnim pravima i njihovu isplatu (PMO), nad čijim radom Sud obavlja reviziju u okviru posebne procjene administrativnih rashoda. U posljednjih nekoliko godina u vezi s rashodima za osoblje nije utvrđena nijedna značajna pogreška. Rizik za zakonitost i pravilnost postupaka zapošljavanja općenito je nizak, no za zajednička poduzeća s visokom razinom fluktuacije osoblja on je srednje visok.

Rizik za zakonitost i pravilnost operativnih plaćanja općenito je srednje visok

1.46. Za isplate bespovratnih sredstava rizik je procijenjen općenito srednje visokim jer su korisnici potvrde o financijskim izvještajima dužni dostaviti samo za završna plaćanja, a ne i za operativna međuplaćanja u okviru programa Obzor 2020. (načelo povjerenja).

1.47. Za plaćanja povezana s ugovorima i postupke javne nabave rizik je procijenjen općenito niskim s obzirom na to da zajednička poduzeća provode ograničeni broj takvih postupaka. Međutim, taj je rizik procijenjen srednje visokim za Zajedničko poduzeće F4E, koje uglavnom provodi složene postupke javne nabave za ugovore visoke vrijednosti.

Rizik za upravljanje proračunom srednje je visok do visok

1.48. Predmetni rizik smatra se općenito srednje visokim zbog toga što se bespovratna sredstva za istraživanja dodjeljuju na više godina i u velikim vrijednostima, dok se za Zajedničko poduzeće F4E taj rizik smatra visokim zbog složenosti projekta ITER, višestrukih izmjena ugovora i nedostataka u planiranju i praćenju proračuna za 2017. godinu.

Rizik za dobro financijsko upravljanje općenito je srednje visok

1.49. Predmetni rizik općenito se smatra srednje visokim i uglavnom se javlja u područjima odabira u vezi s dodjelom bespovratnih sredstava te javne nabave.

POGLAVLJE 2. PREGLED REZULTATA REVIZIJE

UVOD

2.1. Ovo poglavlje sadržava pregled rezultata godišnjih revizija europskih istraživačkih zajedničkih poduzeća koje je Sud obavio za financijsku godinu 2018., kao i ostalih revizijskih aktivnosti povezanih sa zajedničkim poduzećima koje je Sud obavio tijekom 2018.

Izjave o jamstvu (revizorska mišljenja) u pogledu pouzdanosti računovodstvene dokumentacije zajedničkih poduzeća te zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, kao i sva pitanja i opažanja kojima se ta revizorska mišljenja ne dovode u pitanje, navedeni su u poglavlju 3. ovog izvješća.

REZULTATI GODIŠNJE REVIZIJE ZAJEDNIČKIH PODUZEĆA KOJU JE SUD OBAVIO ZA FINANCIJSKU GODINU 2018. OPĆENITO SU POZITIVNI

2.2. Općenito govoreći, revizijom koju je Sud proveo nad godišnjom računovodstvenom dokumentacijom zajedničkih poduzeća za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2018. i povezanim transakcijama potvrđeni su pozitivni rezultati koji su objavljivani i prethodnih godina.

Pozitivna mišljenja o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije za sva zajednička poduzeća

2.3. Sud je izrazio *bezuvjetna (pozitivna) revizorska mišljenja* o računovodstvenoj dokumentaciji svih zajedničkih poduzeća. Prema mišljenju Suda njihova računovodstvena dokumentacija u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje njihovo financijsko stanje na dan 31. prosinca 2018. te rezultate poslovanja i novčane tokove za godinu završenu tim danom, u skladu s odredbama važećih financijskih uredbi i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije.

Posebna napomena o doprinosu EU-a projektu ITER

2.4. Kao i prethodnih godina, revizorsko mišljenje Suda o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Zajedničkog poduzeća F4E za 2018. popraćeno je posebnom napomenom ⁽¹⁾ kojom se skreće pozornost na pitanja opisana u nastavku teksta.

2.5. ITER je pionirski projekt kojemu je cilj izgradnja i puštanje u pogon eksperimentalnog postrojenja kako bi se znanstveno dokazalo može li se fuzija upotrebljavati kao održivi izvor energije u budućnosti. Vijeće ITER-a ⁽²⁾ odobrilo je u studenome 2016. izmijenjeni temeljni plan projekta ITER kojim je kao rok za realizaciju „Prve plazme” ⁽³⁾ i početak provedbe operativne faze utvrđena 2025. godina, a kao rok za dovršetak faze izgradnje 2035. Rok iz novog temeljnog plana smatra se najranijim tehnički izvedivim datumom ⁽⁴⁾. U prethodnom temeljnom planu iz 2010. procijenjeno je da bi faza izgradnje trebala biti dovršena 2020. godine ⁽⁵⁾.

2.6. Zajedničko poduzeće F4E ponovno je izračunalo svoj doprinos fazi izgradnje projekta i utvrdilo njegov iznos na 12 milijardi eura (u vrijednostima iz 2008.), što je povećanje u odnosu na 6,6 milijardi eura (u vrijednostima iz 2008.) koje je Vijeće EU-a odobrilo 2010. godine ⁽⁶⁾.

2.7. Procjene ne uključuju nepredviđene događaje iako je Komisija predložila da bi za nepredviđene događaje bilo primjereno predvidjeti razdoblje od 24 mjeseca u pogledu odstupanja od rasporeda provedbe te iznos od 10 % – 20 % dodatnih financijskih sredstava u pogledu odstupanja od proračuna ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Posebna napomena služi za skretanje pozornosti čitatelja na nešto što nije značajno pogrešno prikazano u računovodstvenoj dokumentaciji, ali je toliko važno da bez toga korisnici ne bi mogli razumjeti računovodstvenu dokumentaciju.

⁽²⁾ Vijeće ITER-a upravno je tijelo koje nadzire rad organizacije ITER. Ovlašteno je imenovati više osoblje, mijenjati propise te odlučivati o ukupnom proračunu za projekt ITER i o sudjelovanju dodatnih članova u projektu. Vijeće ITER-a čine predstavnici njegovih sedam zemalja članica – EU-a, Kine, Indije, Japana, Južne Koreje, Rusije i Sjedinjenih Američkih Država.

⁽³⁾ „Prva plazma” odnosi se na fazu izgradnje uređaja za fuziju u kojoj će biti moguće testirati ključne komponente tog uređaja te ujedno označava trenutak u kojem započinje operativna faza.

⁽⁴⁾ Kako je navedeno u petoj godišnjoj procjeni koju je pripremila neovisna skupina za preispitivanje (31. listopada 2016.) i izvješću voditelja upravljanja projektom Zajedničkog poduzeća F4E koje je dostavljeno upravnom odboru u prosincu 2016.

⁽⁵⁾ COM(2010)226 final od 4. svibnja 2010.

⁽⁶⁾ Zaključci Vijeća o statusu projekta ITER od 7. srpnja 2010. (ref. br.11902/10).

⁽⁷⁾ COM(2017)319 od 14. lipnja 2017. (i priloženi radni dokument službi Komisije SWD(2017) 232 final od 14. lipnja 2017.), poglavlje V. „ITER: daljnji koraci”.

2.8. Ujedinjena Kraljevina obavijestila je 29. ožujka 2017. Europsko vijeće o svojoj odluci o povlačenju iz EU-a i Euratoma. To može u velikoj mjeri utjecati na aktivnosti Zajedničkog poduzeća F4E i projekta ITER nakon 2020. godine. Trenutačnim sporazumom o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz EU-a pružanje financijskih sredstava povezanih s Euratomom (uključujući ITER) zajamčeno je samo do kraja 2020. godine. U slučaju da se ne postigne dogovor Ujedinjena Kraljevina nakon 2020. više neće biti članica Zajedničkog poduzeća F4E te poslovni subjekti iz Ujedinjene Kraljevine neće biti u mogućnosti u okviru F4E-a dostavljati ponude za ugovore povezane s ITER-om, osim u slučaju sklapanja bilateralnog sporazuma između Ujedinjene Kraljevine i EU-a o suradnji u području financiranja ITER-a i zajedničkog poduzeća F4E nakon 2020. godine.

2.9. U travnju 2018. ⁽⁸⁾ Vijeće EU-a ovlastilo je Komisiju da u ime Euratoma odobri izmijenjeni temeljni plan projekta ITER i ponovno je potvrdilo obvezu stavljanja na raspolaganje sredstava u okviru granica sljedećeg VFO-a, ali ne dovodeći u pitanje bilo kakve daljnje pregovore o VFO-u kojima će se odrediti pojedinosti budućeg financiranja.

2.10. Unatoč tome što je Zajedničko poduzeće F4E napravilo pozitivan pomak u pogledu poboljšanja upravljanja svojim doprinosima u fazi izgradnje projekta i njihove kontrole, i dalje postoji rizik od daljnjeg povećanja troškova i kašnjenja u provedbi projekta u odnosu na trenutačni temeljni plan. Osim toga, Zajedničko poduzeće F4E još nije procijenilo svoje doprinose operativnoj fazi projekta nakon 2035. godine.

Pozitivna mišljenja o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom svih zajedničkih poduzeća

2.11. Sud je za sva zajednička poduzeća izrazio *bezuwjetna (pozitivna) revizorska mišljenja* o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s godišnjom računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. Prema mišljenju Suda te su transakcije u svim značajnim aspektima bile zakonite i pravilne.

Pozitivna mišljenja o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom svih zajedničkih poduzeća

2.12. Sud je za sva zajednička poduzeća izrazio *bezuwjetna (pozitivna) revizorska mišljenja* o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s godišnjom računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. Prema mišljenju Suda te su transakcije u svim značajnim aspektima bile zakonite i pravilne.

2.13. *Slika 2.1.* donosi prikaz godišnjih revizorskih mišljenja o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji zajedničkih poduzeća te povezanim prihodima i plaćanjima u razdoblju 2016. – 2018.

Slika 2.1.

Mišljenja Suda o zajedničkim poduzećima u razdoblju 2016. – 2018.

Izvor: Sud.

Opazanja Suda odnose se na područja u kojima su moguća poboljšanja

2.14. Ne dovodeći u pitanje svoja mišljenja, Sud iznosi niz opažanja i primjedbi kako bi istaknuo važna pitanja i uputio na područja u kojima su moguća poboljšanja. Sažetak tih opažanja, čije su pojedinosti iznesene u poglavlju 3., slijedi u nastavku. Opažanja se odnose se na pitanja u područjima proračunskog i financijskog upravljanja, doprinose u naravi, okvir unutarnje kontrole i praćenja, postupke dodjele bespovratnih sredstava, dobro financijsko upravljanje i fluktuaciju osoblja. Osim toga, ovo poglavlje sadržava rezultate analize sinergije među zajedničkim poduzećima koju je Sud obavio tijekom 2018. godine.

⁽⁸⁾ Iznos od 6,6 milijardi eura (u vrijednostima iz 2008.) koji je Vijeće EU-a usvojilo 2010. godine trenutačno se smatra gornjom granicom za rashode tog Zajedničkog poduzeća do 2020.

I dalje postoje nedostatci u godišnjem planiranju plaćanja

2.15. Proces planiranja višegodišnjeg proračuna zajedničkih poduzeća za bespovratna sredstva za važna istraživanja i složene projekte (F4E) bio je glavni uzrok postojanih nedostataka u planiranju proračuna za odobrena sredstva za plaćanje.

2.16. Zbog ozbiljnih nedostataka u procesu planiranja proračuna prethodnih godina, F4E je morao znatno povećati iznos odobrenih sredstva za plaćanje u početnom proračunu, i to za približno 160 milijuna eura ili 25 % kako bi pokrio stvarne potrebe za plaćanjima za 2018. godinu.

2.17. U dvama slučajevima (SESAR i ECSEL) stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje za 2018. bila je znatno niža od očekivane. U slučaju SESAR-a to je uzrokovano konzervativnim planiranjem proračuna, čime je nastao rizik od odgođenog primanja godišnjih sporazuma o financijskom izvršenju, te time što u proračunu za 2018. nisu u potpunosti uzeta u obzir neiskorištena odobrena sredstva za plaćanje prenesena iz prethodnih godina. U slučaju ECSEL-a niska stopa izvršenja proračuna uzrokovana je na razini nacionalnih tijela za financiranje, koja su kasnila u izdavanju potvrda na završetku projekta za tekuće aktivnosti programa FP7 te je također uzrokovana dodatnim doprinosom od 20 milijuna eura u okviru programa Obzor 2020. primljenim u prosincu 2018.

Mjere koje treba poduzeti (1)

Zajednička poduzeća potiče se da pri planiranju novih odobrenih sredstava za plaćanje uzmu u obzir ukupan iznos neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje iz prethodnih godina koja su ponovno unesena u proračun za tekuću godinu te iznos povrata odobrenih sredstava za plaćanje (unutarnji namjenski prihodi).

Ima prostora za dodatna poboljšanja u pogledu stope izvršenja koju ostvaruju zajednička poduzeća i aktivnosti privatnih članova

Zajednička poduzeća ostvarila su stopu izvršenja od 89 % u okviru VFO-a za razdoblje 2007. – 2013.

2.18. Provedba mjera u okviru programa FP7 i TEN-T bila je 2018. godine u zaključnoj fazi.

2.19. Zajednička poduzeća koja provode aktivnosti u okviru programa FP7 i TEN-T čine SESAR, CS, IMI, FCH i ECSEL. U tablici 2.1. prikazan je pregled doprinosa članova za ta zajednička poduzeća prema stanju s kraja 2018. godine. Ti doprinosi u prosjeku čine 89 % ciljnih vrijednosti doprinosa koje je u skladu s uredbama o osnivanju zajedničkih poduzeća potrebno dati do kraja programskog razdoblja.

Tablica 2.1.

Doprinosi članova u okviru programa FP7 i TEN-T

(u milijunima eura)

Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Zajednička poduzeća u okviru programa FP7	Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2018.)			Stopa izvršenja
EU	Ostali članovi	Ukupno		EU	Ostali članovi	Ukupno	
700,0	1 284,3	1 984,3	SESAR 1	634,1	1 099,8	1 733,9	87 %
800,0	600,0	1 400,0	CS 1	800,0	608,5	1 408,5	101 %
1 000,0	1 000,0	2 000,0	IMI 1	916,0	735,8	1 651,8	83 %
470,0	470,0	940,0	FCH 1	421,3	442,5	863,8	92 %
655,5	1 784,4	2 439,9	ECSEL (za Artemis/Eniac)	655,5	1 495,4	2 150,9	88 %
3 625,5	5 138,7	8 764,2	Ukupno	3 426,9	4 382,0	7 808,9	89 %

Izvor: podatci koje su dostavila zajednička poduzeća.

Određena kašnjenja na razini zajedničkih poduzeća utvrđena su i u okviru VFO-a za razdoblje 2014. – 2020.

2.20. Neka zajednička poduzeća do 2018. godine, odnosno sredine razdoblja provedbe njihovih aktivnosti u okviru programa Obzor 2020., nisu postigla očekivani napredak u provedbi programa te su stoga kasnila u dostizanju ciljnih vrijednosti za doprinose koje su predviđene njihovim uredbama o osnivanju.

2.21. Sedam zajedničkih poduzeća koja provode aktivnosti u okviru programa Obzor 2020. čine SESAR, CS, IMI, FCH, ECSEL, BBI i S2R. U tablici 2.2. prikazan je pregled njihovih doprinosa predmetnim aktivnostima prema stanju na kraju 2018. godine. Do sredine programskog razdoblja ta su zajednička poduzeća provela u prosjeku 39 % aktivnosti u okviru programa Obzor 2020. i povezanih dodatnih aktivnosti, odnosno 31 % ako se ne uzmu u obzir dodatne aktivnosti.

Tablica 2.2.

Program Obzor 2020. – doprinosi članova

(u milijunima eura)

Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)				Zajednička poduzeća u okviru pro- grama Ob- zor 2020.	Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2018.)						
EU	DNOA ostalih članova ⁽¹⁾	DNDA ostalih članova ⁽²⁾	Ukupno		EU	Potvrđeni DNOA	Prijavljeni DNOA koji nisu potvrđeni	DNDA	Ukupno	Stopa izvršenja s DNDA	Stopa izvršenja bez DNDA
585,0	1 000,0	—	1 585,0	SESAR 2020.	216,9	128,6	120,2	—	465,7	29 %	29 %
1 755,0	1 228,6	965,3	3 948,9	CS 2	816,7	288,0	157,6	801,7	2 064,0	52 %	42 %
1 638,0	1 425,0	—	3 063,0	IMI 2	241,9	144,0	83,9	—	469,8	15 %	15 %
665,0	95,0	285,0	1 045,0	FCH 2	318,8	5,4	7,7	636,3	968,2	93 %	44 %
1 185,0	1 657,5	—	2 842,5	ECSEL	512,0	11,3	694,1	—	1 217,4	43 %	43 %
975,0	975,0	1 755,0	3 705,0	BBI	264,6	21,2	36,8	699,9	1 022,5	28 %	17 %
398,0	350,0	120,0	868,0	S2R	158,9	28,2	63,7	160,4	411,2	47 %	34 %
7 201,0	6 731,1	3 125,3	17 057,4	Ukupno	2 529,8	626,7	1 164,0	2 298,3	6 618,8	39 %	31 %

⁽¹⁾ Doprinosi u naravi za operativne aktivnosti zajedničkih poduzeća

⁽²⁾ Doprinosi u naravi za dodatne aktivnosti koje nisu obuhvaćene programom rada zajedničkog poduzeća

Izvor: podatci koje su dostavila zajednička poduzeća.

Sektorski članovi ponajprije doprinose aktivnostima koje nisu obuhvaćene programima rada zajedničkih poduzeća, ali koje doprinose postizanju ciljeva zajedničkih poduzeća

2.22. U slučaju četiriju zajedničkih poduzeća (CS, FCH, BBI, S2R) relevantnim uredbama o osnivanju predviđeno je da privatni članovi trebaju pružati doprinose u naravi u obliku dodatnih aktivnosti koje nisu obuhvaćene programima rada zajedničkih poduzeća te je utvrđena minimalna razina doprinosa do kraja provedbe programa. Kao što je prikazano u tablici 2.2., na kraju 2018. većinu doprinosa sektorskih članova činili su prijavljeni troškovi za te aktivnosti.

2.23. Do kraja 2018. doprinos sektorskih i istraživačkih partnera zajedničkih poduzeća koja provode aktivnosti u okviru programa Obzor 2020. iznosio je 4 milijarde eura, tj. 41 % ukupnih dogovoreni doprinosa od 9,8 milijardi eura. Taj iznos čini 1,7 milijardi eura ⁽⁹⁾ doprinosa u naravi za vlastite operativne aktivnosti zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor 2020. (42 %) i 2,3 milijarde eura doprinosa u naravi za aktivnosti koje nisu obuhvaćene programima rada zajedničkih poduzeća (57 %). Na kraju 2018. stopa izvršenja za doprinose u naravi za operativne aktivnosti iznosila je 25 %, dok je stopa izvršenja za doprinose u naravi za dodatne aktivnosti iznosila blizu 75 %. Unatoč važnosti dodatnih aktivnosti ne postoji obveza prikazivanja pripadajućih doprinosa u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji te Sud nema ovlasti za njihovu reviziju ⁽¹⁰⁾. Slijedom toga, Sud nije u mogućnosti izraziti mišljenje o naravi, kvaliteti i vrijednosti tih doprinosa u slučaju zajedničkih poduzeća CS, FCH, BBI i S2R (vidjeti *okvire 2.1. i 2.2.*).

⁽⁹⁾ Od toga je iznosa do kraja 2018. potvrđeno samo približno 0,6 milijardi eura (35 %).

⁽¹⁰⁾ Članak 4. stavak 4. relevantnih uredbi o osnivanju zajedničkih poduzeća.

Okvir 2.1.

Doprinosi u naravi dodatnim aktivnostima (CS, FCH, BBI, S2R)

Kao što je predviđeno zajedničkim člankom 4. stavkom 2. točkom (b) uredbi o osnivanju predmetnih zajedničkih poduzeća, „dodatne aktivnosti” doprinosi su u naravi aktivnostima koje nisu obuhvaćene programom rada i proračunom zajedničkog poduzeća, ali kojima se doprinosi postizanju njegovih općih ciljeva. Relevantne aktivnosti trebale bi se utvrđivati u godišnjem planu dodatnih aktivnosti u kojem je naznačena procijenjena vrijednost doprinosa. U skladu s člankom 4. stavkom 4. uredbi o osnivanju zajedničkih poduzeća, troškove dodatnih aktivnosti mora potvrditi neovisni vanjski revizor, a reviziju takvih troškova ne provodi Sud ni bilo koje drugo tijelo EU-a.

Okvir 2.2.

Doprinosi u naravi operativnim aktivnostima zajedničkih poduzeća

Kao što je propisano uredbama o osnivanju zajedničkih poduzeća, operativni troškovi zajedničkih poduzeća trebali bi se pokriti financijskim doprinosima EU-a i doprinosima u naravi sektorskih članova. Doprinosi u naravi sektorskih članova čine troškove koje ti članovi snose pri provedbi istraživačkih i inovacijskih aktivnosti zajedničkih poduzeća umanjene za doprinose predmetnog zajedničkog poduzeća i sve druge doprinose EU-a za te troškove.

2.24. Osim toga, iako je Uredba o osnivanju Zajedničkog poduzeća BBI 2018. izričito izmijenjena kako bi se članovima iz bioindustrijskog sektora omogućilo da svoje novčane doprinose prikažu na razini projekata, i dalje postoji velik rizik da ti članovi do kraja programa BBI neće uspjeti dati minimalni iznos operativnih novčanih doprinosa od 182,5 milijuna eura. Zbog toga je Komisija (GU RTD) na kraju 2018. odlučila smanjiti proračun tog Zajedničkog poduzeća za 2020. s 205 milijuna eura na 140 milijuna eura.

Mjere koje treba poduzeti (2)

U slučajevima u kojima su na temelju uredbi o osnivanju određenog zajedničkog poduzeća njegovi članovi dužni pružati operativne financijske doprinose, svi članovi osnivači trebali bi dogovoriti jasan zajednički sustav financijskih doprinosa kojim bi se zajamčilo da će se do kraja programa osigurati potreban iznos te bi odredbe o tom sustavu trebalo unijeti u relevantnu uredbu.

Unutarnje kontrole plaćanja općenito su bile djelotvorne

2.25. Zajednička poduzeća uspostavila su pouzdane postupke *ex ante* kontrole koji se temelje na pregledima financijske i operativne dokumentacije. Kad je riječ o međuplaćanjima i završnim plaćanjima u okviru programa FP7, neovisna vanjska revizorska društva na temelju ugovora sa zajedničkim poduzećima obavljaju *ex post* revizije na razini korisnika. Kad je riječ o zahtjevima za povrat troškova u okviru programa Obzor 2020., za provođenje revizija odgovorna je Zajednička služba Komisije za reviziju, no ona za provedbu otprilike triju četvrtina tih revizija angažira vanjska revizorska društva. Sva zajednička poduzeća djelotvorno su se služila tim ključnim kontrolama radi procjene zakonitosti i pravilnosti svojih plaćanja.

2.26. Kad je riječ o isplatama bespovratnih sredstava u okviru programa FP7, rezultati *ex post* revizija na kraju 2018. godine pokazuju da su zajednička poduzeća (osim ECSEL-a) prijavila stope preostale pogreške ispod praga značajnosti od 2 %. Sud je potvrdio taj rezultat dokaznim ispitivanjem završnih isplata bespovratnih sredstava. Kad je riječ o Zajedničkom poduzeću ECSEL, zbog znatnih razlika u metodologijama i postupcima koje primjenjuju različita nacionalna tijela za financiranje predmetno Zajedničko poduzeće nije u mogućnosti izračunati jedinstvenu stopu preostale pogreške za plaćanja u okviru programa FP7. Za ta plaćanja Sud je primijenio stopu preostale pogreške koju je GU RTD utvrdio za cijeli program FP7, koja je na kraju 2018. iznosila 3,36 %. Slijedom toga, s obzirom na nisku stopu plaćanja u okviru programa FP7 2018. stopa preostale pogreške za ukupna operativna plaćanja ECSEL-a te godine trebala bi biti ispod praga značajnosti.

2.27. Kad je riječ o isplatama bespovratnih sredstava u okviru programa Obzor 2020., rezultati *ex post* revizija na kraju 2018. godine pokazuju da su sva zajednička poduzeća koja provode projekte u okviru programa Obzor 2020. prijavila stopu preostale pogreške ispod praga značajnosti od 2 %. Preispitivanjem revizijskih aktivnosti CAS-a i vanjskih revizorskih društava, kao i ponovnim provođenjem odabranih provjera na razini korisnika, Sud je potvrdio taj rezultat. Međutim, preispitivanje koje je Sud proveo upućuje i na nalaze slične onima koji su izneseni u odlomcima 5.31. – 5.34. godišnjeg izvješća Suda za 2018., u kojima je izvijestio o utvrđenim nedostacima u *ex post* revizijama.

Zbog nedostataka u dobrom financijskom upravljanju operativna djelotvornost zajedničkih poduzeća izložena je riziku

2.28. Godišnjom financijskom revizijom i revizijom usklađenosti Sud je također utvrdio bitne nedostatke u dobrom financijskom upravljanju u područjima upravljanja projektima i bespovratnim sredstvima.

2.29. I Sud i vanjski stručnjaci već niz godina predlažu da F4E primijeni sustav upravljanja ostvarenom vrijednošću (EVM) ⁽¹¹⁾ kojim bi se mjerila uspješnost na temelju tehničkog napretka projekta i troškova povezanih s tim napretkom. Međutim, 2018. godine F4E i dalje je upotrebljavao bodovni sustav ITER-a za praćenje napretka svojeg projekta.

2.30. S2R je 2018. godine, kao pilot-projekt, prvi puta pokrenuo poziv na podnošenje prijedloga u okviru programa financiranja koji se temelji na isplatama jednokratnih iznosa i koji je ograničen na njegove članove. Tijekom procesa evaluacije financijski stručnjaci naišli su na slučajeve značajne neusklađenosti financijskih prijedloga s povijesnim financijskim podacima korisnika.

2.31. U slučaju Zajedničkog poduzeća BBI, zbog načina izrade poziva na podnošenje prijedloga iz 2018. i upravljanja sustavom rangiranja za prijedloge, jedna od dviju vodećih tema poziva nije se financirala unatoč tome što su postojali prihvatljivi i visoko ocijenjeni prijedlozi za obje teme. U slučaju Zajedničkog poduzeća SESAR, nedostatci u načinu na koji je osmišljen poziv na podnošenje prijedloga iz 2018. za financijska sredstva u okviru Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) doveli su do preklapanja i neusklađenosti u kriterijima za dodjelu, čime je ugrožena cjelokupna djelotvornost procesa evaluacije bespovratnih sredstava.

Mjere koje treba poduzeti (3)

F4E se potiče da uvede sustav upravljanja ostvarenom vrijednošću kako bi se omogućilo praćenje napretka projekta na temelju nastalih troškova i dosezanja ključnih tehničkih etapa.

Mjere koje treba poduzeti (4)

Kako bi se zajamčila učinkovitost i djelotvornost financiranja jednokratnim iznosima, zajednička poduzeća potiče se da temelje financijsku evaluaciju prijedloga na snažnoj bazi podataka o korisnicima koja sadržava pouzdane financijske podatke kojima je obuhvaćeno nekoliko godina.

Evaluacijama zajedničkih poduzeća ostvaruje se dodana vrijednost, no potrebno je ponovno razmotriti njihov vremenski okvir

2.32. Komisija je na kraju 2017. obavijestila Europski parlament i Vijeće o rezultatima propisane završne evaluacije zajedničkih poduzeća koja su osnovana u okviru programa FP7 (SESAR, IMI, FCH, CS, ARTEMIS, ENIAC) te propisane privremene evaluacije zajedničkih poduzeća koja su osnovana u okviru programa Obzor 2020. (SESAR, IMI2, CS2, FCH2, ECSEL, S2R, BBI). Evaluacije su provedene uz pomoć neovisnih stručnjaka te je njima obuhvaćena uspješnost zajedničkih poduzeća u pogledu relevantnosti, učinkovitosti, djelotvornosti, usklađenosti i dodane vrijednosti EU-a, pri čemu se dodatna pozornost usmjerila na otvorenost, transparentnost i kvalitetu istraživanja.

2.33. Iako su ocjenjivači općenito dali pozitivnu ocjenu za uspješnost zajedničkih poduzeća, preporučili su sljedeće:

- veću uključenost sektorskih članova, država članica, MSP-ova i drugih dionika
- bolju koordinaciju s drugim programima EU-a i nacionalnim istraživačkim programima
- veću uključenost novih država članica i nastavak razvijanja pouzdanog okvira za mjerenje uspješnosti s ključnim pokazateljima uspješnosti radi bolje procjene učinaka i društveno-gospodarskih koristi zajedničkih poduzeća
- unaprjeđenje promidžbe i primjene projektnih rezultata zajedničkih poduzeća.

2.34. Kao odgovor na preporuke sva zajednička poduzeća izradila su akcijske planove koje su počela provoditi tijekom 2018. Sud je u okviru financijske revizije za 2018. provjerio način na koji su ti akcijski planovi provedeni.

⁽¹¹⁾ EVM pomaže voditeljima projekata u mjerenju uspješnosti projekta. Riječ je o sustavnom procesu praćenja projekta koji se koristi za utvrđivanje odstupanja u napretku projekta na temelju usporedbe obavljenog i planiranog rada. Koristi se u okviru kontrole troškova i vremenskih rokova te za pružanje kvantitativnih podataka za donošenje odluka na razini projekta. Temeljni plan projekta ključna je komponenta EVM-a i služi kao referentna točka za sve aktivnosti povezane s EVM-om.

2.35. Unatoč tome što je privremena evaluacija za svako zajedničko poduzeće dovršena u skladu s preciznim vremenskim okvirom utvrđenim u njihovim pravnim okvirima, Sud smatra da evaluacija nije planirana u vremenskom okviru u kojem bi se najviše pridonijelo donošenju odluka na razini novoosnovanih zajedničkih poduzeća u okviru programa Obzor 2020. (BBI, S2R, ECSEL). Budući da su 2014. i 2015. morala utvrditi svoje administrativne strukture, ta su zajednička poduzeća za vrijeme privremene evaluacije još uvijek bila u ranoj operativnoj fazi.

Mjere koje treba poduzeti (5)

Budući da završne evaluacije nisu planirane prije 2024., privremene evaluacije novih zajedničkih poduzeća potrebno je dopuniti u kasnijoj fazi (u sredini razdoblja), kad zajednička poduzeća provedu dovoljno aktivnosti na temelju kojih se može obaviti odgovarajuće mjerenje uspješnosti te se mogu iznijeti korisne i djelotvorne preporuke.

Nekoliko zajedničkih poduzeća zabilježilo je visoku stopu fluktuacije osoblja

2.36. Nekoliko zajedničkih poduzeća (IMI, CS, S2R) zabilježilo je 2018. veoma visoku stopu fluktuacije osoblja, što je dovelo do znatno izraženijeg angažiranja vanjskih djelatnika.

2.37. Zajednička poduzeća objasnila su da su zbog svoje ograničene veličine u odnosu na ostale institucije i tijela EU-a (u prosjeku zapošljavaju 30 članova osoblja) u nepovoljnijem položaju pri zapošljavanju i zadržavanju članova osoblja.

2.38. Sud je utvrdio da su tijekom 2018. određene agencije EU-a osobito izraženo ovisile o angažiranju vanjskih djelatnika i savjetnika, protivno važećem pravnom okviru⁽¹²⁾. Sud će analizirati isto pitanje na razini zajedničkih poduzeća za 2019. godinu.

Mjere koje treba poduzeti (6)

Zajednička poduzeća potiče se da, u suradnji s Komisijom, pronađu načine da izbjegnu prekomjerno angažiranje vanjskih djelatnika.

Sinergija među zajedničkim poduzećima ostvarena je u području usluga podrške, no u području istraživačkih aktivnosti i dalje je ograničena

2.39. Zajednička poduzeća već surađuju u pogledu javne nabave u različitim administrativnim područjima. Zajednička javna nabava preporuča se za kupnje koje nisu izričito povezane s operativnim aktivnostima zajedničkih poduzeća te nisu obuhvaćene međuinstitucijskim okvirnim ugovorima. Zajednička javna nabava posebno je korisna u područjima IT-a i upravljanja podacima, ljudskih resursa, savjetodavnih usluga i upravljanja objektima. U tim područjima već postoji, ili je 2018. zaključeno, nekoliko zajedničkih okvirnih ugovora kako bi se odgovorilo na nove potrebe, kao što je provedba nove Uredbe o zaštiti podataka.

2.40. Osim toga, povjeravanje računovodstvene funkcije zajedničkih poduzeća GU-u BUDG 2016. doprinijelo je usklađenosti prikaza računovodstvene dokumentacije zajedničkih poduzeća.

2.41. Ukupno gledajući, zajednička poduzeća suglasna su da se zajedničkom javnom nabavom znatno povećava učinkovitost, djelotvornost i dosljednost predmetnih usluga te se omogućuje znatna ekonomija razmjera i smanjenje potrošnje resursa.

2.42. Zbog nedostatne analize potreba te troškova i koristi prilikom pokretanja zajedničkih postupaka javne nabave, neka zajednička poduzeća 2018. naišla su na probleme, uključujući sljedeće:

- nedostatne zajedničke okvirne ugovore s prekomjernim cijenama
- kašnjenja u razvoju i uvođenju značajki specifičnih za zajednička poduzeća u informatičke alate Komisije koji se primjenjuju u okviru programa Obzor 2020.
- zajedničke službe Komisije za podršku dosegnule su svoje granice, na primjer centralizirana službe za *ex post* reviziju u GU-u RTD, računovodstvena služba GU-a za proračun i okvirni ugovori Komisije za usluge osiguravanja privremenog osoblja.

⁽¹²⁾ Vidjeti godišnje izvješće o agencijama EU-a za 2018. godinu (SL C 417, 11.12.2019., str. 1.).

2.43. Službe zajedničkih poduzeća za podršku poslovanju usklađene su, čime se odražavaju njihove slične potrebe povezane s ugovorima o administrativnim uslugama i nabavi. S druge strane, operativne aktivnosti koje zajednička poduzeća provode u suradnji prilično su ograničene zbog posebnosti njihovih područja istraživanja i inovacija te njihovih programa rada. Tijekom 2018. pokrenuta je tek jedna zajednička studija, i to u suradnji zajedničkih poduzeća FCH i S2R na temu uporabe vodikovih gorivnih članaka u području željeznica. Nekoliko zajedničkih poduzeća ostvarilo je dodatnu operativnu sinergiju s decentraliziranim agencijama EU-a koje djeluju u predmetnim područjima istraživanja i inovacija. Tako je, na primjer, SESAR surađivao s Agencijom Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA) u području bespilotnih letjelica.

Mjere koje je potrebno treba poduzeti (7)

Zajednička poduzeća trebala bi prije pokretanja postupka javne nabave procijeniti mogu li se pridružiti nekom postupku u tijeku ili postojećem okvirnom ugovoru. U okviru Mreže agencija Europske unije (EUAN) djeluje portal za zajedničke javne nabave koji zajednička poduzeća mogu redovito provjeravati kako bi otkrila prilike za zajedničke javne nabave.

Svaka planirana suradnja ili sinergija u važnim područjima trebala bi se temeljiti na prethodnoj analizi troškova i koristi kojom bi se u obzir uzelo, među ostalim, utvrđivanje potreba, povećanje učinkovitosti i pojednostavnjenje, gubitak fleksibilnosti, resursi potrebni za koordinaciju i kontrole te učinak na ljudske resurse.

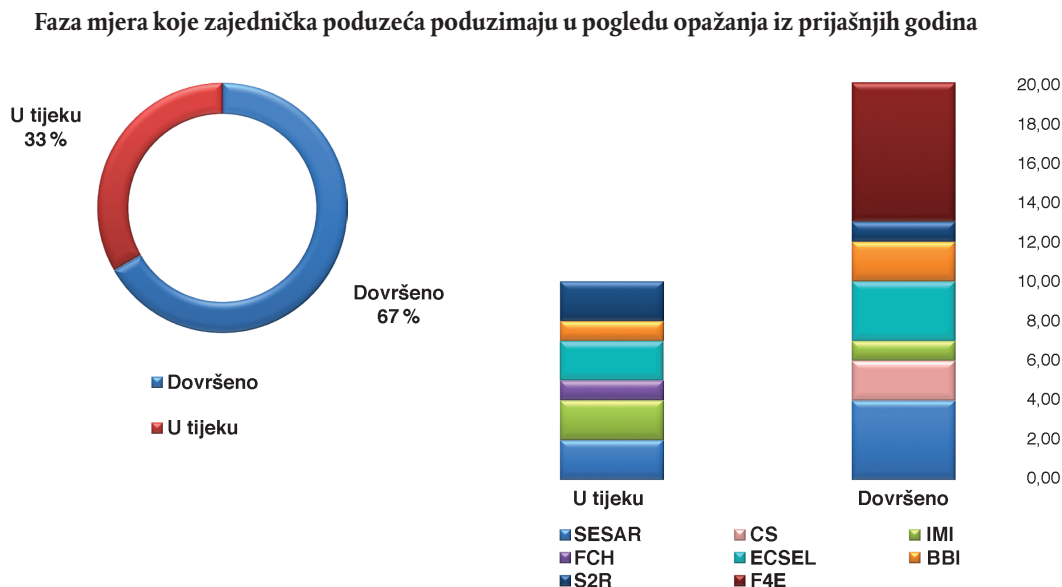
Zajednička poduzeća potiče se da istraže dodatne mogućnosti za suradnju i zajedničko djelovanje u pogledu njihovih operativnih aktivnosti.

Zajednička poduzeća poduzimaju mjere u vezi s revizijskim nalazima iz prijašnjih godina

2.44. Zajednička poduzeća u većini su slučajeva poduzela korektivne mjere u vezi s opažanjima i primjedbama koje je Sud iznio u posebnim godišnjim izvješćima iz prethodnih godina. Pojednost se mogu pronaći u prilogima mišljenja Suda u poglavlju 3.

2.45. Kao što je prikazano na slici 2.2., za 30 opažanja u pogledu kojih do kraja 2017. nisu bile poduzete korektivne mjere, takve su mjere poduzete tijekom 2018. te su do kraja te godine dovršene za 20 opažanja (67 %), dok su za 10 opažanja (33 %) i dalje bile u tijeku.

Slika 2.2.

Izvor: Sud.

REZULTATI REVIZIJE U OSTALIM NEDAVNO OBJAVLJENIM PUBLIKACIJAMA SUDA U KOJIMA IMA RIJEČI O ZAJEDNIČKIM PODUZEĆIMA

2.46. Osim godišnjeg izvješća o reviziji godišnje računovodstvene dokumentacije zajedničkih poduzeća Sud je tijekom 2018. objavio i tematska revizijska izvješća u kojima ima riječi o zajedničkim poduzećima (vidjeti sliku 2.3.).

Slika 2.3.

Rezultati revizije u drugim nedavno objavljenim publikacijama Suda u kojima ima riječi o zajedničkim poduzećima

Tematsko izvješće Suda br. 28/2018:
Većinom mjera pojednostavnjenja uvedenih u okviru programa Obzor 2020. olakšano je djelovanje korisnika, no još ima prostora za poboljšanja

Programom Obzor 2020. pruža se financiranje istraživačima, istraživačkim institutima, sveučilištima, privatnim poduzećima te javnim tijelima koji sudjeluju, pojedinačno ili u okviru konzorcija, u projektima suradnje u području istraživanja. Riječ je o najvećem javnom programu za istraživanja i inovacije u svijetu, čiji proračun za razdoblje 2014. – 2020. iznosi 76,4 milijarde eura.

Sud je u okviru revizije ispitao jesu li promjene uvedene programom Obzor 2020. djelotvorno smanjile administrativno opterećenje korisnika. Sud je zaključio da je većina mjera pojednostavnjenja djelotvorna, no i da se nekim mjerama nisu postigli željeni rezultati te da još ima prostora za poboljšanja. Korisnicima trebaju smjernice i alati koji su u većoj mjeri primjereni njihovim potrebama, a Komisija mora dodatno ispitati prikladnost i upotrebljivost novih programa financiranja. Osim toga, važna je stabilnost pravila jer se korisnici mogu prilagoditi složenim uvjetima, no česte izmjene smjernica mogu izazvati nedoumice i nesigurnost.

Pojednosti o zaključcima revizije, povezane preporuke i odgovor subjekta revizije dostupni su na internetskim stranicama Suda eca.europa.eu.

Tematsko izvješće Suda br. 11/2019:
Regulativom EU-a u području modernizacije upravljanja zračnim prometom ostvarena je dodana vrijednost, ali financiranje je velikim dijelom bilo nepotrebno – uvođenje SESAR-a

EU je 2015. uveo program poznat pod nazivom „SESAR“, čija je svrha uskladiti i modernizirati sustave i postupke upravljanja zračnim prometom (ATM) u Europi. Ti su se sustavi tradicionalno razvijali na nacionalnoj razini. Ukupna sredstva koja je EU izdvojio za SESAR u razdoblju 2005. – 2020. iznose 3,8 milijardi eura, od čega je 2,5 milijardi namijenjeno potpori uvođenju takvih sustava i postupaka.

Sud je u okviru ove revizije preispitao intervenciju EU-a u fazi uvođenja SESAR-a, tehnološkog stupa inicijative EU-a za jedinstveno europsko nebo (SES). Sud je zaključio da je regulatornom intervencijom EU-a u obliku zajedničkih projekata ostvarena dodana vrijednost. Međutim, Sud je također utvrdio da je uporaba financijskih sredstava EU-a za potporu modernizaciji ATM-a velikim dijelom bila nepotrebna te da postoje određeni nedostaci u upravljanju tim sredstvima. Sud je ujedno iznio niz preporuka Europskoj komisiji za unapređenje potpore koju ona pruža modernizaciji ATM-a.

Pojednosti o zaključcima revizije, povezane preporuke i odgovor subjekta revizije dostupni su na internetskim stranicama Suda eca.europa.eu.

Panoramski pregled iz 2018.:
Razvoj uspješnog prometnog sektora u EU-u: izazovi na koje je potrebno odgovoriti

U ovom se panoramskom pregledu opisuju i analiziraju aktivnosti EU-a u području prometa. Sud se usredotočio na ulaganja u infrastrukturu financirana iz proračuna EU-a te ističe određena međusektorska pitanja utvrđena tijekom novijih revizija kojima je obuhvaćeno pet glavnih načina prijevoza: cestovni, željeznički, zračni i pomorski prijevoz te prijevoz unutarnjim plovnim putovima.

Sud je utvrdio da je EU ostvario napredak u razvoju infrastrukture i otvaranju unutarnjeg tržišta prijevoza, ali također upozorava da postoji šest ključnih izazova na koje bi EU trebao odgovoriti na putu prema većoj mobilnosti u Uniji. Ti izazovi uključuju usklađivanje ciljeva i prioriteta s resursima, bolje planiranje, održavanje infrastrukture, djelotvorno jamčenje provedbe, prijelaz s cestovnog prijevoza tereta na druge načine prijevoza te jamčenje dodane vrijednosti EU-a.

Cilj je tog panoramskog pregleda bio pružiti dionicima i zainteresiranim stranama jasne i pristupačne informacije te time potaknuti dionike da poboljšaju mjere i/ili koordinaciju mjera kako bi doprinijeli naporima koje EU ulaže u postizanje ciljeva svoje prometne politike.

Pojednosti o zaključcima revizije, povezane preporuke i odgovor subjekta revizije dostupni su na internetskim stranicama Suda eca.europa.eu.

Izvor: Sud.

POGLAVLJE 3.**IZJAVE O JAMSTVU ZA ZAJEDNIČKA PODUZEĆA EU-A****3.1. Informacije na kojima se temelje izjave o jamstvu****Osnova za mišljenja**

3.1.1. Sud je proveo reviziju u skladu s međunarodnim revizijskim standardima i etičkim kodeksom Međunarodne federacije računovođa (IFAC) te međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI). Odgovornosti Suda u skladu s tim standardima opširnije su opisane u odjeljku ovog izvješća o odgovornostima revizora. Sud je neovisan u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe koji izdaje Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (Kodeks IESBA-e) i etičkim normama koje su relevantne za reviziju koju provodi te je ispunio sve svoje etičke odgovornosti u skladu s tim normama i Kodeksom IESBA-e. Sud prikupljene revizijske dokaze smatra dostatnima i prikladnima da budu osnova za njegovo mišljenje.

Odgovornosti uprave i osoba zaduženih za upravljanje

3.1.2. U skladu s člancima 310. – 325. UFEU-a i financijskim uredbama zajedničkih poduzeća uprave zajedničkih poduzeća odgovorne su za pripremu i prikazivanje računovodstvene dokumentacije na temelju međunarodno prihvaćenih računovodstvenih standarda za javni sektor te za zakonitost i pravilnost povezanih transakcija. Ta odgovornost uključuje oblikovanje, uspostavu i provedbu unutarnjih kontrola koje su važne za pripremu i prikazivanje financijskih izvještaja u kojima nema značajnog pogrešnog prikazivanja zbog prijevare ili pogreške. Odgovornost je uprave ujedno zajamčiti da su aktivnosti, financijske transakcije i informacije prikazane u financijskim izvještajima u skladu s propisima tijela koja njima upravljaju.

3.1.3. U pripremi računovodstvene dokumentacije odgovornost je uprave procijeniti mogućnost zajedničkog poduzeća da nastavi s trajnim poslovanjem te po potrebi objavljivati informacije o pitanjima u vezi s trajnošću poslovanja i služiti se računovodstvenim načelom trajnosti poslovanja, osim u slučajevima u kojima uprava namjerava likvidirati predmetni subjekt ili prestati s poslovanjem, ili je prestanak poslovanja jedina realna mogućnost.

3.1.4. Osobe zadužene za upravljanje odgovorne su za nadgledanje procesa financijskog izvještavanja zajedničkih poduzeća.

Odgovornosti revizora u pogledu revizije računovodstvene dokumentacije i povezanih transakcija

3.1.5. Ciljevi su Suda dobiti razumno jamstvo o tome ima li u računovodstvenoj dokumentaciji zajedničkih poduzeća značajnog pogrešnog prikazivanja i jesu li povezane transakcije zakonite i pravilne te, na temelju provedene revizije, podnijeti Europskom parlamentu i Vijeću izjave o jamstvu u pogledu pouzdanosti računovodstvene dokumentacije te zakonitosti i pravilnosti povezanih transakcija. Razumno jamstvo visoka je razina jamstva, ali nije garancija da će se revizijom otkriti značajno pogrešno prikazivanje ili neusklađenost u svim slučajevima u kojima oni postoje. Njihov uzrok mogu biti prijevara ili pogreška te se smatraju značajnima ako bi bilo razumno očekivati da bi, pojedinačno ili skupno, mogli utjecati na ekonomske odluke koje korisnici računovodstvene dokumentacije donose na temelju njezina sadržaja.

3.1.6. Kad je riječ o prihodima, Sud provjerava doprinose koje su Komisija, drugi partneri ili zemlje sudionice stavile zajedničkim poduzećima na raspolaganje te procjenjuje postupke kojima se zajednička poduzeća služe za ubiranje ostalih prihoda, ako postoje.

3.1.7. Kad je riječ o rashodima, Sud ispituje platne transakcije nakon što su rashodi nastali, evidentirani i prihvaćeni. Tim su ispitivanjem obuhvaćene sve kategorije plaćanja (uključujući plaćanja za kupnju imovine) u trenutku njihova izvršenja, osim predujmova. Isplate predujmova ispituju se nakon što primatelj sredstava dostavi potvrdu o njihovoj pravilnoj uporabi te nakon što zajedničko poduzeće prihvati tu potvrdu i obračuna predujam, iste godine ili kasnije.

3.1.8. U skladu s međunarodnim revizijskim standardima i međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija Sud primjenjuje stručnu prosudbu i zadržava profesionalni skepticizam tijekom čitavog trajanja revizije. Sud također:

- utvrđuje i procjenjuje rizike od značajnog pogrešnog prikazivanja u računovodstvenoj dokumentaciji i od značajne neusklađenosti povezanih transakcija s obvezama iz pravnog okvira Europske unije do kojih je došlo zbog prijevara ili pogreške, priprema i provodi revizijske postupke kojima se vodi računa o tim rizicima te prikuplja revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da budu osnova za njegovo mišljenje. Rizik od toga da se značajno pogrešno prikazivanje ili neusklađenost ne otkriju veći je ako su oni uzrokovani prijevarom nego ako su uzrokovani pogreškom jer prijevara može podrazumijevati tajno dogovaranje, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola
- stječe uvid u unutarnje kontrole koje su relevantne za reviziju kako bi pripremio primjerene revizijske postupke u danim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o djelotvornosti unutarnje kontrole

- obavlja evaluaciju primjerenosti primijenjenih računovodstvenih politika te razumnosti računovodstvenih procjena i povezanih informacija koje je uprava objavila
- donosi zaključak o primjerenosti načina na koji se uprava služila računovodstvenim načelom trajnosti poslovanja i, na temelju prikupljenih dokaza, o tome postoji li značajna nesigurnost u vezi s događajima ili uvjetima kojima bi se ozbiljno mogla ugroziti mogućnost zajedničkog poduzeća da nastavi s trajnim poslovanjem. U slučajevima u kojima Sud zaključi da postoji takva značajna nesigurnost dužan je u svojem revizijskom izvješću skrenuti pozornost na povezane informacije koje su objavljene u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji ili, ako te informacije nisu objavljene na odgovarajući način, izraziti mišljenje koje nije bezuvjetno. Zaključci Suda temelje se na revizijskim dokazima koji su prikupljeni do datuma sastavljanja revizijskog izvješća. Ipak, budući događaji ili uvjeti mogu dovesti do toga da određeni subjekt prestane s trajnim poslovanjem
- obavlja evaluaciju cjelokupnog prikaza, strukture i sadržaja računovodstvene dokumentacije, uključujući objavljene informacije, kao i toga jesu li povezane transakcije i događaji izneseni u računovodstvenoj dokumentaciji na način kojim se postiže vjeran prikaz
- prikuplja dostatne i primjerene revizijske dokaze u pogledu financijskih informacija zajedničkih poduzeća kako bi izrazio mišljenje o računovodstvenoj dokumentaciji i povezanim transakcijama. Sud je odgovoran za usmjeravanje revizije, nadzor nad njome i njezinu provedbu. Sud snosi isključivu odgovornost za revizorska mišljenja koja izražava
- u relevantnim slučajevima uzima u obzir revizije koje je nad računovodstvenom dokumentacijom zajedničkih poduzeća obavio neovisni vanjski revizor u skladu s člankom 208. stavkom 4. Financijske uredbe EU-a ⁽¹³⁾.

3.1.9. Sud obavještava upravu o, među ostalim, planiranom opsegu i vremenskom okviru revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući sve bitne nedostatke u unutarnjim kontrolama koje je utvrdio tijekom revizije.

3.1.10. Među pitanjima o kojima je raspravljao sa zajedničkim poduzećima Sud određuje ona koja su najvažnija za reviziju računovodstvene dokumentacije za tekuće razdoblje i koja se stoga smatraju ključnim revizijskim pitanjima. Sud ta pitanja opisuje u svojem revizijskom izvješću, osim ako zakonima ili propisima nije dopušteno javno objavljivanje informacija o tom pitanju ili ako, u iznimno rijetkim slučajevima, Sud utvrdi da određeno pitanje ne bi trebalo objaviti u izvješću jer je razumno očekivati da bi nepovoljne posljedice takvog objavljivanja bile veće od koristi za javni interes.

⁽¹³⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012.

ZAJEDNIČKA PODUZEĆA KOJA PROVODE OKVIRNE PROGRAME EU-A

3.2. Zajedničko poduzeće za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR)

3.2.1. Zajedničko poduzeće za istraživanje u području upravljanja zračnim prometom jedinstvenog europskog neba (SESAR), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u veljači 2007. na razdoblje od osam godina ⁽¹⁴⁾ (SESAR 1). U lipnju 2014. Vijeće je izmijenilo uredbu o osnivanju i produžilo razdoblje djelovanja Zajedničkog poduzeća do 31. prosinca 2024. ⁽¹⁵⁾ (SESAR 2020).

3.2.2. Zajedničko poduzeće SESAR ima oblik javno-privatnog partnerstva za razvoj i uvođenje moderniziranog upravljanja zračnim prometom u Europi. Članove osnivače čine Europska unija (EU), koju predstavlja Komisija (GU MOVE), i Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe (Eurocontrol) ⁽¹⁶⁾. Na temelju poziva na iskaz interesa iz 2015. godine 19 javnih i privatnih subjekata iz sektora zrakoplovstva postali su članovi ovog Zajedničkog poduzeća. Među njima su proizvođači zrakoplova, zemaljske i zrakoplovne opreme te pružatelji usluga zračne plovidbe i usluga zračnih luka.

3.2.3. U tablici 1. prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću ⁽¹⁷⁾.

Tablica 1.

Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2018.	2017.
Proračun za odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	94,8	90,9
Proračun za odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	129,5	109,9
Raspoloživi proračun za plaćanja (u milijunima eura) ⁽¹⁾	166,3	213
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) ⁽¹⁾	175,9	130,9
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca ⁽²⁾	42	40

⁽¹⁾ Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine i namjenske prihode.

⁽²⁾ Osoblje uključuje dužnosnike, privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

MIŠLJENJE

3.2.4. Sud je obavio reviziju:

- (a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća, koja se sastoji od financijskih izvještaja ⁽¹⁸⁾ i izvješća o izvršenju proračuna ⁽¹⁹⁾ za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2018., te
- (b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

⁽¹⁴⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 219/2007 od 27. veljače 2007. o uspostavljanju zajedničkog poduzeća za razvoj nove generacije Europskog sustava upravljanja zračnim prometom (SESAR) (SL L 64, 2.3.2007., str. 1.).

⁽¹⁵⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 721/2014 od 16. lipnja 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 219/2007 o uspostavljanju zajedničkog poduzeća za razvoj nove generacije Europskog sustava upravljanja zračnim prometom (SESAR) vezano za produženje trajanja zajedničkog poduzeća do 2024. (SL L 192, 1.7.2014., str. 1.).

⁽¹⁶⁾ Eurocontrol je međunarodna organizacija u vlasništvu 41 zemlje koje su njezine članice. EU je delegirao Eurocontrolu dio svojih zadaća predviđenih propisima u vezi s jedinstvenim europskim nebom, čime je Eurocontrol postao središnja organizacija za koordinaciju i planiranje kontrole zračnog prometa u cijeloj Europi. Budući da je EU potpisnik sporazuma s Eurocontrolom, sve države članice EU-a ujedno su članice Eurocontrola.

⁽¹⁷⁾ Više informacija o nadležnostima i aktivnostima Zajedničkog poduzeća dostupno je na njegovim internetskim stranicama: www.sesarju.eu.

⁽¹⁸⁾ Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

⁽¹⁹⁾ Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.2.5. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2018. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

*Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom***Prihodi**

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.2.6. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.2.7. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.2.8. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o izvršenju proračuna programa SESAR 1

3.2.9. Program SESAR 1 službeno je zaključen u prosincu 2016. te je posljednja isplata bespovratnih sredstava izvršena u prosincu 2017.

3.2.10. U tablici 2. prikazan je pregled doprinosa članova za program SESAR 1 na kraju 2018.

Tablica 2.

Doprinosi članova za program SESAR 1

(u milijunima eura)

Članovi	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2018.)				
	Operativne aktivnosti	Dodatne aktivnosti ⁽¹⁾	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU MOVE)	700,0	—	700,0	634,1	0,0	0,0	—	634,1
Eurocontrol	700,0	—	700,0	137,8	422,9	0,0	—	560,7
Sektorski članovi	584,3	—	584,3	25,5	513,6	0,0	—	539,1
Ukupno	1 984,3	—	1 984,3	797,4	936,5	0,0	—	1 733,9

(¹) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.2.11. Neiskorištena odobrena sredstva za plaćanje u iznosu od 40 milijuna eura iz prethodnih godina prenesena su u 2018. za povrat prekomjernih novčanih doprinosa primljenih od sektorskih članova programa SESAR 1 ⁽²⁰⁾ i za plaćanje kasno podnesenih, ali i dalje opravdanih zahtjeva za povrat troškova za projekte u okviru programa FP7 i TEN-T. Međutim, na kraju 2018. tek 1,8 milijuna eura (5 %) tih odobrenih sredstava moglo se iskoristiti za takva korektivna plaćanja, 20 milijuna eura (50 %) moralo je biti stornirano, a 18,2 milijuna eura (45 %) preneseno je u 2019.

3.2.12. Krajem 2018., u vrijeme zaključne faze programa SESAR 1, Zajedničko poduzeće i dalje je prikazivalo veliku količinu nepodmirenenih preuzetih obveza (obveza isplate sredstava) u iznosu od 61,4 milijuna eura. S obzirom na to da je program zaključen na kraju 2016. i da je posljednja isplata bespovratnih sredstava izvršena na kraju 2017. ta sredstva dodijeljena Zajedničkom poduzeću neće se iskoristiti u potpunosti.

Opažanja o izvršenju proračuna programa SESAR 2020.

3.2.13. U tablici 3. prikazan je pregled doprinosa članova za program SESAR 2020 na kraju 2018.

Tablica 3.

Doprinosi članova za program SESAR 2020

(u milijunima eura)

Članovi	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2018.)				Ukupno
	Operativne aktivnosti	Dodatne aktivnosti ⁽¹⁾	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	
EU (GU MOVE)	585,0	—	585,0	216,9	0,0	0,0	—	216,9
Eurocontrol	500,0	—	500,0	11,9	59,6	60,1	—	131,6
Sektorski članovi	500,0	—	500,0	2,5	54,6	60,1	—	117,2
Ukupno	1 585,0	—	1 585,0	231,3	114,2	120,2	—	465,7

⁽¹⁾ Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.2.14. Na kraju 2018. Zajedničko poduzeće izvršilo je 81 % odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i 61 % odobrenih sredstava za plaćanje dostupnih za projekte u okviru programa Obzor 2020. te je storniralo otprilike 44,6 milijuna eura (35 %) raspoloživih odobrenih sredstava za plaćanje u okviru programa Obzor 2020.

3.2.15. Niske stope izvršenja i visoke stope storniranja odobrenih sredstava za plaćanje dostupnih 2018. godine u okviru programa Obzor 2020. uglavnom su posljedica:

- toga što je Zajedničko poduzeće konzervativno planiralo proračun, uzimajući u obzir rizik od zakašnjelog primanja godišnjih delegiranih sporazuma o financijskom izvršenju
- pristupa planiranju i praćenju proračuna kojim se nije u potpunosti uzimao u obzir iznos neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje iz prethodnih godina koja su ponovno unesena u proračun za predmetnu godinu.

Opažanja o unutarnjim kontrolama

3.2.16. Zajedničko poduzeće uspostavilo je pouzdane postupke *ex ante* kontrole koji se temelje na pregledima financijske i operativne dokumentacije. Zajedničko poduzeće provodi *ex post* revizije na razini korisnika kad je riječ o međuplaćanjima i završnim plaćanjima u okviru programa FP7, dok je za *ex post* revizije plaćanja u okviru programa Obzor 2020. odgovorna Zajednička služba Komisije za reviziju. Stope preostale pogreške za *ex post* revizije koje je Zajedničko poduzeće prijavilo na kraju 2018. iznosile su 1,29 % za program FP7 i 1,33 % za program Obzor 2020. ⁽²¹⁾

⁽²⁰⁾ Članci 13. i 25. statuta Zajedničkog poduzeća SESAR priloženog Uredbi (EZ) br. 219/2007 kako je izmijenjena Uredbom (EU) br. 721/2014 i članak 4. pojedinačnih sporazuma Zajedničkog poduzeća sa sektorskim članovima.

⁽²¹⁾ Godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća SESAR za 2018. godinu, stranice 173. i 176.

Opažanja o dobrom financijskom upravljanju i uspješnosti

3.2.17. Na temelju sporazuma o delegiranju sklopljenim s GU-om MOVE Zajedničko poduzeće SESAR pokrenulo je u siječnju 2018. otvoreni poziv na podnošenje prijedloga za studije i demonstracije o upravljanju prometom bespilotnih letjelica u Europi („U-Space Call”). Najveći mogući iznos bespovratnih sredstava u visini od 9,5 milijuna eura financiran je sredstvima u okviru instrumenta CEF koji je pokrenula Komisija. Iako su kriteriji za dodjelu u okviru poziva općenito bili u skladu sa smjernicama utvrđenima u Uredbi o CEF-u, Sud je utvrdio nekoliko preklapanja i nedosljednosti među kriterijima za dodjelu i njihovim potkriterijima. Ti bi nedostaci mogli ugroziti cjelokupnu djelotvornost procesa evaluacije bespovratnih sredstava i potrebno ih je otkloniti u fazi osmišljavanja i pripreme poziva.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.2.18. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u *prilogu*.

PRILOG

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2017.	<p>Za program SESAR 1 stopa izvršenja odobrenih sredstava za preuzimanje obveza iznosila je 11 %, a stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje iznosila je 68 %. Do niskih stopa izvršenja u okviru programa SESAR 1 doveli su sljedeći čimbenici:</p> <ul style="list-style-type: none"> — program SESAR 1 službeno je zaključen u prosincu 2016. te je posljednje plaćanje izvršeno u prosincu 2017. Unatoč tome, Zajedničko poduzeće moralo je zajamčiti do kraja 2017. da je na raspolaganju dovoljno sredstava iz programa FP7 za izvršenje povrata prekomjernih novčanih doprinosa primljenih od sektorskih članova u okviru programa SESAR 1, kao i za plaćanje zakašnjelih, ali i dalje opravdanih zahtjeva za povrat troškova za tekuće projekte u okviru programa FP7. — Pri planiranju i praćenju svojih potreba u pogledu novih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje u okviru proračuna programa SESAR 1 Zajedničko poduzeće primijenilo je konzervativan pristup i nije uzelo u obzir očekivane namjenske prihode u iznosu od otprilike 17 milijuna eura koji proizlaze iz povrata sredstava za projekte u okviru programa SESAR 1 (tj. ispravke pogrešaka na temelju <i>ex post</i> revizija, neisplaćena tekuća pretfinanciranja i sl.). 	Dovršeno
2017.	Do kraja 2017. u zajedničke alate Komisije za upravljanje bespovratnim sredstvima i njihovo praćenje u okviru programa Obzor 2020. nisu u cijelosti uvedene posebne promjene potrebne za obradu doprinosa u naravi koje Zajedničko poduzeće prima.	Dovršeno
2017.	Krajem 2017., u vrijeme zaključne faze programa SESAR 1, Zajedničko poduzeće moralo je stornirati 30 milijuna eura (19 %) nepodmirenih obveza zbog izmijenjenih ili otkazanih projekata u okviru programa SESAR 1. Slijedom toga, na kraju godine obveze isplate sredstava Zajedničkog poduzeća za bespovratna sredstva u okviru programa SESAR 1 koje su i dalje bile nepodmirene iznosile su otprilike 47 milijuna eura.	U tijeku
2017.	U okviru postupka javne nabave usluga podrške za aktivnosti u okviru programa SESAR 2020. čije je pružanje zatraženo od civilnih korisnika zračnog prostora Zajedničko poduzeće računalo je financijsku ocjenu na temelju jednostavnog (aritmetičkog) prosjeka zaprimljenih financijskih ponuda s dnevnicama za različite kategorije stručnjaka. Isti je pristup primijenjen za sve grupe. U stvarnosti bi uporaba ponderiranog prosjeka za izračun financijske ocjene bila djelotvornije rješenje kojim bi se više poticala konkurentnost. Ponderiranje bi se trebalo temeljiti na najvjerojatnijem broju radnih dana za svaku kategoriju stručnjaka potrebnih za posebne usluge u okviru predmetne grupe nabave.	Dovršeno
2017.	Vanjski revizor koji je proveo reviziju godišnje računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća utvrdio je nedostatke u procesima financijske kontrole koje primjenjuje Zajedničko poduzeće. Glavni razlog leži u složenosti financijskog regulatornog okvira kojim je uređeno djelovanje Zajedničkog poduzeća, nedavnom odlasku ključnog osoblja zaduženog za financijske poslove i posljedičnim prevelikim radnim opterećenjem odjela za financijske poslove.	Dovršeno
2017.	Kao odgovor na preporuke ocjenjivača akcijski plan Zajedničkog poduzeća SESAR usvojen je na razini njegova upravnog odbora u svibnju 2018. Taj se akcijski plan sastoji od širokog raspona mjera koje Zajedničko poduzeće treba provesti, u okviru kojih je određen broj aktivnosti već započet. Većinu tih mjera trebalo bi provesti 2018. te u prvom tromjesečju 2019., dok će se dio mjera razmotriti za sljedeće programsko razdoblje.	U tijeku

Odgovor Zajedničkog poduzeća

3.2.12. 3.2.12.U tom je kontekstu važno napomenuti da ukupna stopa izvršenja programa SESAR 1 iznosi 89,9 %.

3.2.15. Zajedničko poduzeće SESAR želi istaknuti da je postupanje u pogledu neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje iz prethodnih godina izravna posljedica financijskog okvira u kojem je Zajedničko poduzeće obvezno poslovati.

3.2.17. Zajedničko poduzeće SESAR želi istaknuti da je poziv na podnošenje prijedloga studije i demonstracije o upravljanju prometom bespilotnih letjelica u Europi („U-Space Call”) u potpunosti organiziran u skladu s posebnim zahtjevima utvrđenima u Uredbi o Instrumentu za povezivanje Europe i najboljim praksama. To se postiglo opsežnom suradnjom s Izvršnom agencijom za inovacije i mreže (INEA) tijekom pripreme poziva za podnošenje prijedloga. Nadalje, svi potencijalni rizici neujednačenih tumačenja u pogledu potkriterija evaluacije u potpunosti su smanjeni prije početka evaluacije. Prije evaluacije organizirani su sastanci sa stručnjacima kako bi se izbjegli nesporazumi koji bi mogli dovesti do neispravnih pretpostavki i ocjenjivanja.

3.3. Zajedničko poduzeće „Clean Sky”

Uvod

3.3.1. Zajedničko poduzeće za provedbu zajedničke tehnološke inicijative za aeronautiku (Zajedničko poduzeće „Clean Sky”), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u prosincu 2007. u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanja (FP7) na razdoblje od deset godina ⁽²²⁾ („Clean Sky 1”). Vijeće je 6. svibnja 2014. produžilo razdoblje djelovanja Zajedničkog poduzeća do 31. prosinca 2024. ⁽²³⁾ („Clean Sky 2”).

3.3.2. Zajedničko poduzeće „Clean Sky” ima oblik javno-privatnog partnerstva za istraživanje i inovacije u području aeronautike. U skladu s novom uredbom članove osnivače Zajedničkog poduzeća čine Europska unija (EU), koju zastupa Komisija (GU RTD), te privatni članovi među koje se ubrajaju voditelji i pridruženi sektorski članovi koji sudjeluju u integriranim tehnološkim demonstratorima (ITD), inovativnim platformama za demonstraciju zrakoplova (IAPD) i poprečnim aktivnostima (TA). Osim toga, Zajedničko poduzeće surađuje s „glavnim partnerima” iz predmetnog sektora koji se odabiru na temelju javnih i konkurentnih poziva ⁽²⁴⁾. Uredbom o osnivanju Zajedničkog poduzeća „Clean Sky 2” partneri su dobili status privatnih članova.

3.3.3. U tablici 1. prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću ⁽²⁵⁾.

Tablica 1.

Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2018.	2017.
Proračun za odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	336,4	203
Proračun za odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	294,6	201,1
Raspoloživi proračun za plaćanja (u milijunima eura) ⁽¹⁾	343,8	243,7
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) ⁽¹⁾	371,1	313,6
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca ⁽²⁾	40	41

⁽¹⁾ Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine i namjenske prihode.

⁽²⁾ Osoblje uključuje dužnosnike, privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

MIŠLJENJE

3.3.4. Sud je obavio reviziju:

- računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća, koja se sastoji od financijskih izvještaja ⁽²⁶⁾ i izvješća o izvršenju proračuna ⁽²⁷⁾ za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2018., te
- zakovitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

⁽²²⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 71/2008 od 20. prosinca 2007. o osnivanju zajedničkog poduzeća „Clean Sky” (SL L 30, 4.2.2008., str. 1.).

⁽²³⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 558/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju Zajedničkog poduzeća „Clean Sky 2” (SL L 169, 7.6.2014., str. 77.).

⁽²⁴⁾ Tijekom 2018. u prvu fazu djelovanja Zajedničkog poduzeća „Clean Sky” (program „Clean Sky 1”) uključilo se ukupno 16 voditelja i 66 pridruženih članova. U skladu s člankom 4. stavkom 6. Statuta priloženog Uredbi Vijeća (EU) br. 558/2014 pridruženi članovi u okviru programa „Clean Sky 1” zadržavaju svoj status do završetka istraživačkih aktivnosti koje provode, a najkasnije do 31. prosinca 2017. Nakon završetka četvrtog poziva za glavne partnere koji je pokrenut 2016., Zajedničko poduzeće zaključilo je odabir članova i postupak pristupanja s ukupno preko 230 pravnih subjekata uključenih u program „Clean Sky 2”. To obuhvaća 16 voditelja s njihovim pridruženim tijelima i povezanim trećim stranama te odabrane glavne partnere s njihovim pridruženim tijelima i povezanim trećim stranama.

⁽²⁵⁾ Više informacija o nadležnostima i aktivnostima Zajedničkog poduzeća dostupno je na njegovim internetskim stranicama: www.cleansky.eu

⁽²⁶⁾ Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

⁽²⁷⁾ Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.3.5. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2018. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

*Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom***Prihodi**

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.3.6. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.3.7. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.3.8. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o izvršenju proračuna programa „Clean Sky 1”

3.3.9. U tablici 2. prikazan je pregled doprinosa članova za program „Clean Sky 1” na kraju 2018.

Tablica 2.

Doprinosi članova za program „Clean Sky 1”

(u milijunima eura)

Članovi	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2018.)				Ukupno
	Operativne aktivnosti	Dodatne aktivnosti ⁽¹⁾	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	
EU (GURTD)	800,0	—	800,0	800,0	0,0	0,0	—	800,0
Sektorski članovi	600,0	—	600,0	14,9	594,1	-0,7	—	608,3
Ukupno	1 400,0	—	1 400,0	814,9	594,1	-0,7	—	1 408,3

⁽¹⁾ Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.3.10. Program FP7 Zajedničkog poduzeća službeno je zaključen 2017. uz stopu izvršenja od oko 100 %. Tijekom 2018. Zajedničko poduzeće još je izvršilo povrate u iznosu od oko 0,85 milijuna eura na temelju nepodmirenih pretfinanciranja i rezultata *ex post* revizija.

Opažanja o izvršenju proračuna programa „Clean Sky 2”

3.3.11. U tablici 3. prikazan je pregled doprinosa članova za program „Clean Sky 2” na kraju 2018.

Tablica 3.

Doprinosi članova za program „Clean Sky 2”

(u milijunima eura)

Članovi	Doprinosi članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinosi članova (stanje na dan 31.12.2018.)				
	Operativne aktivnosti	Dodatne aktivnosti ⁽¹⁾	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU RTD)	1 755,0	0,0	1 755,0	816,7	0,0	0,0	0,0	816,7
Sektorski članovi	1 228,5	965,3	2 193,8	14,1	273,9	157,6	801,7	1 247,3
Ukupno	2 983,5	965,3	3 948,8	830,8	273,9	157,6	801,7	2 064,0

(¹) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.3.12. Stope izvršenja odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje dostupnih u proračunu Zajedničkog poduzeća za 2018. godinu bile su visoke i iznosile su redom 99,2 % i 97,3 %.

Opažanja o unutarnjim kontrolama

3.3.13. Zajedničko poduzeće „Clean Sky 2” uspostavilo je postupke *ex ante* kontrole koji se temelje na pregledima financijske i operativne dokumentacije. Zajedničko poduzeće provodi *ex post* revizije na razini korisnika kad je riječ o međuplaćanjima i završnim plaćanjima u okviru programa FP7, dok je za *ex post* revizije zahtjeva za povrat projektnih troškova u okviru programa Obzor 2020. odgovorna Zajednička služba Komisije za reviziju. Stope preostale pogreške za *ex post* revizije koje je Zajedničko poduzeće prijavilo na kraju 2018. iznosile su 1,21% za projekte u okviru programa FP7 i 1,11% za projekte u okviru programa Obzor 2020. ⁽²⁸⁾

Opažanja o ostalim pitanjima

3.3.14. Stope fluktuacije osoblja Zajedničkog poduzeća za 2017. i 2018. bile su visoke i za privremeno i za ugovorno osoblje. Za privremeno osoblje stopa fluktuacije osoblja naglo se povećala 2018., na gotovo 17 %, jer su četiri projektna službenika napustila Zajedničko poduzeće. Korištenje uslugama vanjskih djelatnika 2018. gotovo se udvostručilo.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.3.15. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u *prilogu*.

⁽²⁸⁾ Godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća „Clean Sky” za 2018. godinu, str. 99. i 100.

PRILOG

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2017.	Do kraja 2018. u zajedničke alate Komisije za upravljanje bespovratnim sredstvima i njihovo praćenje u okviru programa Obzor 2020. nisu u cijelosti uvedene posebne promjene potrebne za obradu doprinosa u naravi koje Zajedničko poduzeće prima.	Dovršeno
2017.	Kao odgovor na preporuke ocjenjivača Zajedničko poduzeće izradilo je akcijski plan koji je upravni odbor Zajedničkog poduzeća usvojio u travnju 2018. Akcijski plan sastoji se od širokog raspona mjera koje Zajedničko poduzeće treba provesti, pri čemu su određene aktivnosti već započete, dok se ostale aktivnosti planiraju provoditi tijekom 2018. ili sljedećem programskom razdoblju.	Dovršeno

Odgovor Zajedničkog poduzeća

Zajedničko poduzeće primilo je na znanje sadržaj izvješća Suda.

3.4. Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativne lijekove (IMI)

Uvod

3.4.1. Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativne lijekove (IMI), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u prosincu 2007. ⁽²⁹⁾ na razdoblje od deset godina (IMI 1). U svibnju 2014. Vijeće je donijelo novu uredbu o osnivanju i produžilo razdoblje djelovanja Zajedničkog poduzeća do 31. prosinca 2024. ⁽³⁰⁾ (IMI 2).

3.4.2. Zajedničko poduzeće IMI ima oblik javno-privatnog partnerstva za istraživanja i inovacije u području zdravlja. Članove osnivače Zajedničkog poduzeća čine Europska unija (EU), koju predstavlja Komisija (GU RTD), i farmaceutski sektor, koji predstavlja Europska federacija farmaceutске industrije i udruženja (EFPIA).

3.4.3. U tablici 1. prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću ⁽³¹⁾.

Tablica 1.

Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2018.	2017.
Proračun za odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	179,6	153,4
Proračun za odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	275,6	187,9
Raspoloživi proračun za plaćanja (u milijunima eura) ⁽¹⁾	235,9	206,4
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) ⁽¹⁾	485,5	322,4
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca ⁽²⁾	48	49

⁽¹⁾ Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine i namjenske prihode.

⁽²⁾ Osoblje uključuje dužnosnike, privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

MIŠLJENJE

3.4.4. Sud je obavio reviziju:

- (a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća, koja se sastoji od financijskih izvještaja ⁽³²⁾ i izvješća o izvršenju proračuna ⁽³³⁾ za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2018., te
- (b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

⁽²⁹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 73/2008 od 20. prosinca 2007. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za provedbu zajedničke tehnološke inicijative za inovativne lijekove (SL L 30, 4.2.2008., str. 38.).

⁽³⁰⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 557/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju zajedničkog poduzeća za inicijativu za inovativne lijekove 2 (SL L 169, 7.6.2014., str. 54.).

⁽³¹⁾ Više informacija o nadležnostima i aktivnostima Zajedničkog poduzeća dostupno je na njegovim internetskim stranicama: www.imi.europa.eu

⁽³²⁾ Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

⁽³³⁾ Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.4.5. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2018. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

*Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom***Prihodi**

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.4.6. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.4.7. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.4.8. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o izvršenju proračuna programa IMI 1

3.4.9. U tablici 2. prikazan je pregled doprinosa članova za program IMI 1 na kraju 2018.

Tablica 2.

Doprinosi članova za program IMI 1

(u milijunima eura)

Članovi	Doprinosi članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinosi članova (stanje na dan 31.12.2018.)				Ukupno
	Operativne aktivnosti	Dodatne aktivnosti ⁽¹⁾	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	
EU (GURTD)	1 000,0	—	1 000,0	916,0	0,0	0,0	—	916,0
Sektorski članovi	1 000,0	—	1 000,0	21,9	633,3	80,6	—	735,8
Ukupno	2 000,0	—	2 000,0	937,9	633,3	80,6	—	1 651,8

⁽¹⁾ Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.4.10. Kad je riječ o proračunu Zajedničkog poduzeća za 2018. dostupnom za projekte u okviru programa FP7, stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje iznosila je 88 %.

Opažanja o izvršenju proračuna programa IMI 2

3.4.11. U tablici 3. prikazan je pregled doprinosa članova za program IMI 2 na kraju 2018.

Tablica 3.

Doprinosi članova za program IMI 2

(u milijunima eura)

Članovi	Doprinosi članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinosi članova (stanje na dan 31.12.2018.)				
	Operativne aktivnosti	Dodatne aktivnosti ⁽¹⁾	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU RTD)	1 638,0	—	1 638,0	241,9	0,0	0,0	—	241,9
EFPIA	1 425,0	—	1 425,0	10,8	128,0	83,9	—	222,7
Pridruženi partneri	0,0	—	0,0	2,7	2,5	0,0	—	5,2
Ukupno	3 063,0	—	3 063,0	255,4	130,5	83,9	—	469,8

⁽¹⁾ Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.4.12. Kad je riječ o proračunu Zajedničkog poduzeća za 2018. dostupnom za projekte u okviru programa Obzor 2020., stope izvršenja za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje iznosile su redom 100 % i 87 %.

3.4.13. Krajem 2018. neiskorištena odobrena sredstva za plaćanje prenesena iz prijašnjih godina dosegla su 56,1 milijun eura. Slijedom toga, upravni odbor Zajedničkog poduzeća odobrio je u prosincu 2018. izmjenu proračuna kako bi se nova odobrena sredstva za plaćanje u toj godini smanjila za 36,3 milijuna eura ⁽³⁴⁾. Iako se situacija u odnosu na prethodnu godinu poboljšala nakon što je Zajedničko poduzeće provelo nekoliko korektivnih mjera, i dalje su postojali nedostaci u planiranju i praćenju potrebe za novim odobrenim sredstvima za plaćanje.

Opažanja o unutarnjim kontrolama

3.4.14. Zajedničko poduzeće uspostavilo je pouzdane postupke *ex ante* kontrole koji se temelje na pregledima financijske i operativne dokumentacije. Kad je riječ o međuplaćanjima i završnim plaćanjima u okviru programa FP7 Zajedničko poduzeće provodi *ex post* revizije u korisničkim prostorijama, dok je za *ex post* revizije zahtjeva za povrat projektnih troškova u okviru programa Obzor 2020. odgovorna Zajednička služba Komisije za reviziju. Stope preostale pogreške za *ex post* revizije koje je Zajedničko poduzeće prijavilo na kraju 2018. iznosile su 0,87% za program FP7 i 0,67% za program Obzor 2020. ⁽³⁵⁾

Ostala pitanja

3.4.15. Stopa fluktuacije osoblja Zajedničkog poduzeća za 2018. godinu bila je visoka i iznosila je u prosjeku oko 21 %, a posebno je bila visoka za ugovorno osoblje, za koje je iznosila oko 60 %. Stanje se pogoršalo zbog 8 slučajeva dugotrajnog bolovanja, od kojih su četiri bili novi slučajevi iz 2018. Zbog toga tijekom 2018. samo polovica osoblja nije mijenjala radno mjesto, čime se povećao rizik od toga da se operativni ciljevi Zajedničkog poduzeća ne ostvare prema planu. Kako bi se riješio taj problem u pogledu osoblja 2018., Zajedničko poduzeće angažiralo je vanjske djelatnike koji su činili 9,6% ukupnog osoblja.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.4.16. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u *prilogu*.

⁽³⁴⁾ Treća izmjena proračuna za 2018. odobrena je 5. prosinca 2018.

⁽³⁵⁾ Godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća IMI za 2018. godinu, str. 107. i 108.

PRILOG

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2017.	Zajednički centar Komisije za podršku nije do kraja 2017. u cijelosti uveo posebne promjene u alate za upravljanje bespovratnim sredstvima i njihovo praćenje u okviru programa Obzor 2020. kojima se Zajedničko poduzeće služi za izvješćivanje o doprinosima u naravi i njihovu obradu.	Dovršeno
2017.	Krajem 2017. neiskorištena odobrena sredstva za plaćanje iz prijašnjih godina dosegla su 78,7 milijuna eura. Slijedom toga, upravni odbor Zajedničkog poduzeća odobrio je u srpnju 2017. smanjenje novih odobrenih sredstava za operativna plaćanja iz te godine za 56 milijuna eura, a u studenome 2017. odobrio je smanjenje akumuliranih neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje iz prethodnih godina za 25,8 milijuna eura. Ta situacija pokazuje da su tijekom posljednjih godina postojali nedostaci u planiranju i praćenju potrebe za novim odobrenim sredstvima za plaćanje.	U tijeku
2017.	Kao odgovor na preporuke ocjenjivača Zajedničko poduzeće izradilo je akcijski plan koji je upravni odbor Zajedničkog poduzeća IMI 2 usvojio u studenome 2017. Akcijski plan sastoji se od širokog raspona mjera koje Zajedničko poduzeće treba provesti, pri čemu su određene aktivnosti već započete. Većinu tih mjera trebalo bi provesti tijekom 2018. i 2019., dok će se manji broj razmotriti u sljedećem programskom razdoblju.	U tijeku

Odgovor Zajedničkog poduzeća

Zajedničko poduzeće primilo je na znanje sadržaj izvješća Suda.

3.5. Zajedničko poduzeće za gorivne članke i vodik (FCH)

Uvod

3.5.1. Zajedničko poduzeće za provedbu zajedničke tehnološke inicijative za gorivne članke i vodik (Zajedničko poduzeće FCH), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u svibnju 2008. na razdoblje do 31. prosinca 2017. ⁽³⁶⁾ (FCH 1). Vijeće je u svibnju 2014. produžilo razdoblje djelovanja Zajedničkog poduzeća do 31. prosinca 2024. ⁽³⁷⁾ (FCH 2).

3.5.2. Zajedničko poduzeće FCH ima oblik javno-privatnog partnerstva za istraživanja i inovacije u području tehnologije gorivnih članaka i vodika. Članove osnivače Zajedničkog poduzeća čine Europska unija (EU), koju predstavlja Komisija, industrijska grupacija (Hydrogen Europe) i istraživačka grupacija (Hydrogen Europe Research).

3.5.3. U *tablici 1.* prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću ⁽³⁸⁾.

Tablica 1.

Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2018.	2017.
Proračun za odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	102,4	179,4
Proračun za odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	79,8	98,5
Raspoloživi proračun za plaćanja (u milijunima eura) ⁽¹⁾	126,5	198,6
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) ⁽¹⁾	85,5	127,8
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca ⁽²⁾	27	26

⁽¹⁾ Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine i namjenske prihode.

⁽²⁾ Osoblje uključuje dužnosnike, privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

MIŠLJENJE

3.5.4. Sud je obavio reviziju:

- (a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća, koja se sastoji od financijskih izvještaja ⁽³⁹⁾ i izvješća o izvršenju proračuna ⁽⁴⁰⁾ za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2018., te
- (b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

⁽³⁶⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 521/2008 od 30. svibnja 2008. o osnivanju zajedničkog poduzeća za gorive ćelije i vodik (SL L 153, 12.6.2008., str. 1.) izmijenjena Uredbom Vijeća (EU) br. 1183/2011 (SL L 302, 19.11.2011., str. 3.).

⁽³⁷⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 559/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju Zajedničkog poduzeća za gorivne članke i vodik 2 (SL L 169, 7.6.2014., str. 108.).

⁽³⁸⁾ Više informacija o nadležnostima i aktivnostima Zajedničkog poduzeća dostupno je na njegovim internetskim stranicama: www.fch.europa.eu.

⁽³⁹⁾ Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

⁽⁴⁰⁾ Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.5.5. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2018. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

*Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom***Prihodi**

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.5.6. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.5.7. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.5.8. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o izvršenju proračuna programa FCH 1

3.5.9. U tablici 2. prikazan je pregled doprinosa članova za program FCH 1 na kraju 2018.

Tablica 2.

Doprinosi članova za program FCH 1

(u milijunima eura)

Članovi	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2018.)				Ukupno
	Operativne aktivnosti	Dodatne aktivnosti ⁽¹⁾	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	
EU (GURTD)	470,0	—	470,0	402,2	19,1	0,0	—	421,3
Sektorski članovi	470,0	—	470,0	17,9	420,0	4,6	—	442,5
Ukupno	940,0	—	940,0	420,1	439,1	4,6	—	863,8

⁽¹⁾ Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.5.10. Kad je riječ o proračunu Zajedničkog poduzeća za 2018. dostupnom za projekte u okviru programa FP7, stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje iznosila je 79,6 %, i to zbog kašnjenja u podnošenju zahtjeva za povrat troškova za tekuće projekte u okviru programa FP7.

Opažanja o izvršenju proračuna programa FCH 2

3.5.11. U tablici 3. prikazan je pregled doprinosa članova za program FCH 2 na kraju 2018.

Tablica 3.

Doprinosi članova za program FCH 2

(u milijunima eura)

Članovi	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2018.)				
	Operativne aktivnosti	Dodatne aktivnosti ⁽¹⁾	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	Ukupno
EU (GU RTD)	665,0	0,0	665,0	318,8	0,0	0,0	0,0	318,8
Sektorski članovi	95,0	285,0	380,0	3,6	1,8	7,7	636,3	649,4
Ukupno	760,0	285,0	1 045,0	322,4	1,8	7,7	636,3	968,2

(¹) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.5.12. Niska razina doprinosa u naravi koje su sektorski članovi izdvojili za operativne aktivnosti posljedica je činjenice da ih Zajedničko poduzeće potvrđuje zajedno s konačnim zahtjevima za povrat troškova. Stoga će se potvrđivanje većine doprinosa u naravi za koje su preuzete obveze provesti kasnije u okviru programa Obzor 2020. u trenutku konačne isplate za projekte i dospijea potvrda o financijskim izvještajima.

3.5.13. Kad je riječ o proračunu Zajedničkog poduzeća za 2018. dostupnom za projekte u okviru programa Obzor 2020., stope izvršenja za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje iznosile su redom 95,8 % i 84,4 %.

Opažanja o unutarnjim kontrolama

3.5.14. Zajedničko poduzeće uspostavilo je postupke *ex ante* kontrole koji se temelje na pregledima financijske i operativne dokumentacije. Zajedničko poduzeće provodi *ex post* revizije na razini korisnika kad je riječ o međuplaćanjima i završnim plaćanjima u okviru programa FP7, dok je za *ex post* revizije zahtjeva za povrat projektnih troškova u okviru programa Obzor 2020. odgovorna Zajednička služba Komisije za reviziju.

3.5.15. Stope preostale pogreške za *ex post* revizije koje je Zajedničko poduzeće prijavilo na kraju 2018. iznosile su 1,10 % za program FP7 i 0,46 % za program Obzor 2020. (⁴¹)

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.5.16. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u prilogu.

(⁴¹) Godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća FCH za 2018. godinu, str. 89.

PRILOG

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2017.	Kao odgovor na preporuke ocjenjivača Zajedničko poduzeće izradilo je akcijski plan koji je upravni odbor Zajedničkog poduzeća FCH 2 usvojio u ožujku 2018. Akcijski plan sastoji se od širokog raspona mjera koje Zajedničko poduzeće treba provesti, pri čemu su određene aktivnosti već započete. Većinu tih mjera trebalo bi provesti tijekom 2018. i 2019., dok će se manji broj razmotriti za sljedeće programsko razdoblje.	U tijeku

Odgovor Zajedničkog poduzeća

Zajedničko poduzeće primilo je na znanje sadržaj izvješća Suda.

3.6. Zajedničko poduzeće za elektroničke komponente i sustave za vodeći položaj Europe (ECSEL)

Uvod

3.6.1. Zajedničko poduzeće za elektroničke komponente i sustave za vodeći položaj Europe (ECSEL), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u svibnju 2014. ⁽⁴²⁾ na razdoblje do 31. prosinca 2024. Zajedničko poduzeće ECSEL zamijenilo je i naslijedilo zajednička poduzeća ENIAC i ARTEMIS, koja su prestala s radom 26. lipnja 2014. Zajedničko poduzeće započelo je sa samostalnim radom 27. lipnja 2014.

3.6.2. Zajedničko poduzeće ECSEL ima oblik javno-privatnog partnerstva za istraživanja u području nanoelektronike i ugrađenih računalnih sustava. Članove osnivače Zajedničkog poduzeća čine Europska unija (EU), koju predstavlja Komisija (GU CONNECT), države sudionice ECSEL-a ⁽⁴³⁾ i tri sektorska udruženja (AENEAS, ARTEMISIA i EPoSS) koja predstavljaju poduzeća i istraživačke organizacije koji djeluju u područjima ugrađenih i kiberfizičkih sustava, integracije pametnih sustava te mikroelektronike i nanoelektronike.

3.6.3. U tablici 1. prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću ⁽⁴⁴⁾.

Tablica 1.

Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2018.	2017.
Proračun za odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	290,1	287,7
Proračun za odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	187,3	177,3
Raspoloživi proračun za plaćanja (u milijunima eura) ⁽¹⁾	310,6	290,1
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) ⁽¹⁾	194,2	183,9
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca ⁽²⁾	30	30

⁽¹⁾ Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine i namjenske prihode.

⁽²⁾ Osoblje uključuje privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

MIŠLJENJE

3.6.4. Sud je obavio reviziju:

- (a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća, koja se sastoji od financijskih izvještaja ⁽⁴⁵⁾ i izvješća o izvršenju proračuna ⁽⁴⁶⁾ za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2018., te
- (b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

⁽⁴²⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 561/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju zajedničkog poduzeća ECSEL (SL L 169, 7.6.2014., str. 152.).

⁽⁴³⁾ Austrija, Belgija, Bugarska, Češka Republika, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Irska, Italija, Izrael, Latvija, Litva, Luksemburg, Mađarska, Malta, Nizozemska, Norveška, Njemačka, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska, Švedska, Švicarska, Turska i Ujedinjena Kraljevina.

⁽⁴⁴⁾ Više informacija o nadležnostima i aktivnostima Zajedničkog poduzeća dostupno je na njegovim internetskim stranicama: www.ecsel.eu

⁽⁴⁵⁾ Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

⁽⁴⁶⁾ Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.6.5. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2018. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

*Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom***Prihodi**

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.6.6. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.6.7. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.6.8. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o izvršenju proračuna programa FP7

3.6.9. Do kraja 2018. EU je izdvojio 637,6 milijuna eura u okviru programa FP7 za sufinanciranje aktivnosti Zajedničkog poduzeća ECSEL u okviru programa FP7 (preuzete iz zajedničkih poduzeća ARTEMIS i ENIAC) te dodatnih 17,9 milijuna eura za sufinanciranje povezanih administrativnih troškova. Kumulativne preuzete obveze za operativne aktivnosti u okviru programa FP7 iznosile su 606 milijuna eura (172 milijuna eura za ARTEMIS i 434 milijuna eura za ENIAC). Povezana plaćanja iznosila su 529 milijuna eura (156 milijuna eura za ARTEMIS i 373 milijuna eura za ENIAC). Budući da je program zaključen krajem 2017., postoji rizik od toga da se sredstva dodijeljena Zajedničkom poduzeću neće u potpunosti iskoristiti.

3.6.10. Stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje dostupnih Zajedničkom poduzeću za 2018. u iznosu od 98 milijuna eura za projekte u okviru programa FP7 iznosila je 42 %. Ta niska stopa izvršenja uglavnom je bila posljedica kašnjenja nacionalnih tijela za financiranje u izdavanju potvrda na završetku projekta za tekuće aktivnosti u okviru programa FP7.

Opažanja o izvršenju proračuna programa Obzor 2020.

3.6.11. U tablici 2. prikazan je pregled doprinosa članova za Zajedničko poduzeće ECSEL na kraju 2018.

Tablica 2.

Doprinosi članova za aktivnosti Zajedničkog poduzeća ECSEL u okviru programa Obzor 2020.

(u milijunima eura)

Članovi	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2018.)				Ukupno
	Operativne aktivnosti	Dodatne aktivnosti ⁽¹⁾	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	
EU (GU CONNECT)	1 185,0	—	1 185,0	512,0	0,0	0,0	—	512,0
Sektorski članovi	1 657,5	—	1 657,5	11,3	0,0	694,1	—	705,4
Ukupno	2 842,5	—	2 842,5	523,3	0,0	694,1	—	1 217,4

(¹) Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.6.12. Za potrebe operativnih aktivnosti Zajedničkog poduzeća ECSEL 30 država sudionica ECSEL-a dužno je dati financijske doprinose u iznosu od najmanje 1 170 milijuna eura ⁽⁴⁷⁾. Do kraja 2018. države sudionice koje su sudjelovale u pozivima na podnošenje prijedloga za 2014., 2015., 2016. i 2017. – a takvih je država redom bilo 19, 21, 24 i 18 – preuzele su obveze u iznosu od 564 milijuna eura te izvršile plaćanja u iznosu od 178 milijuna eura (15 % ukupnih obveznih doprinosa). Neovisno o tome što su projekti u okviru programa Obzor 2020. bili u početnoj fazi provedbe, niska razina doprinosa država sudionica povezana je s činjenicom da neke od njih priznaju i prijavljuju svoje troškove Zajedničkom poduzeću ECSEL tek pri zaključenju projekata u okviru programa Obzor 2020. kojima pružaju potporu.

3.6.13. Zajedničko poduzeće ECSEL može izračunati stvarni iznos doprinosa u naravi koje izdvajaju sektorski članovi tek nakon što potvrdi doprinose država sudionica na kraju programa.

3.6.14. Kad je riječ o proračunu Zajedničkog poduzeća za 2018. dostupnom za projekte u okviru programa Obzor 2020., stope izvršenja za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje iznosile su redom 100 % i 72 %. Stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje u okviru programa Obzor 2020. pogoršala se zbog dodatnog doprinosa od 20 milijuna eura koji je Zajedničko poduzeće ECSEL primilo u prosincu 2018.

Opažanja o unutarnjim kontrolama

3.6.15. Administrativni sporazumi koje su zajednička poduzeća ARTEMIS i ENIAC sklopila s nacionalnim tijelima za financiranje primjenjuju se i nakon spajanja tih poduzeća u Zajedničko poduzeće ECSEL. Na temelju tih sporazuma strategije zajedničkih poduzeća ARTEMIS i ENIAC za *ex post* revizije uvelike su se oslanjale na nacionalna tijela za financiranje za reviziju zahtjeva za povrat projektnih troškova ⁽⁴⁸⁾. Zajedničko poduzeće ECSEL poduzelo je određene korake kako bi procijenilo provedbu *ex post* revizija koje su obavila nacionalna tijela za financiranje te je od tih tijela zaprimilo pisane izjave u kojima potvrđuju da se provedbom njihovih nacionalnih postupaka pruža razumno jamstvo u pogledu zakonitosti i pravilnosti transakcija. Međutim, zbog znatnih razlika u metodologijama i postupcima koje primjenjuju različita nacionalna tijela za financiranje Zajedničko poduzeće ECSEL nije u mogućnosti izračunati jedinstvenu pouzdanu ponderiranu stopu pogreške ili stopu preostale pogreške za plaćanja u okviru programa FP7.

3.6.16. Za projekte u okviru programa FP7 plaćanja koja je Zajedničko poduzeće ECSEL izvršilo 2018. godine iznosila su 41 milijun eura (2017.: 76,4 milijuna eura), što je činilo 22 % (2017.: 32 %) ukupnih operativnih plaćanja koja je Zajedničko poduzeće izvršilo 2018. godine. Za ta plaćanja Sud je primijenio stopu preostale pogreške koju je GU RTD utvrdio za cjelokupan program FP7, a koja je krajem 2018. iznosila 3,36 %.

3.6.17. Kad je riječ o plaćanjima u okviru programa Obzor 2020., za *ex post* revizije odgovorna je Zajednička služba Komisije za reviziju ⁽⁴⁹⁾. Stopa preostale pogreške za *ex post* revizije koje je Zajedničko poduzeće izračunalo na kraju 2018. iznosila je 1,15 % za program Obzor 2020.

3.6.18. Konačna isplata izvršena 2018. godine za provedbu sporazuma o razini usluga za pružanje komunikacijskih usluga i usluga organizacije događanja koji je sklopljen s jednim od triju sektorskih udruženja provedena je bez potrebne popratne dokumentacije.

3.6.19. Zajedničko poduzeće utvrdilo je 2018. godine da Zajedničko poduzeće ENIAC nije fakturiralo novčane doprinose za administrativne troškove u iznosu većem od 1 milijuna eura sektorskom članu AENAS prije uspostave Zajedničkog poduzeća ECSEL. Kako bi se riješio problem nedostatka gotovine za administrativne rashode, Zajedničko poduzeće primilo je od svojih članova „preplaćeni novčani doprinosi” u iznosu od 1 milijuna eura, pri čemu je Komisija izdvojila 320 000 eura, a sektorski članovi 680 000 eura. Zajedničko poduzeće trebalo bi bez daljnjeg odlaganja izdati obavijest o terećenju.

Opažanja o ostalim pitanjima

3.6.20. Iako je privremena evaluacija Zajedničkog poduzeća ECSEL dovršena u skladu s preciznim rokovima utvrđenima u njegovu pravnom okviru, njome se nije mogla ostvariti najbolja dodana vrijednost za postupak donošenja odluka Zajedničkog poduzeća u ovoj ranoj fazi njegovih aktivnosti.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.6.21. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u *prilogu*.

⁽⁴⁷⁾ Članak 4. stavak 1. Uredbe (EU) br. 561/2014.

⁽⁴⁸⁾ U skladu sa strategijama za *ex post* revizije koje su donijeli ARTEMIS i ENIAC, Zajedničko poduzeće mora barem jednom godišnje procijeniti pružaju li informacije dobivene od država članica dostatno jamstvo u pogledu pravilnosti i zakonitosti izvršenih transakcija.

⁽⁴⁹⁾ Članak 13. stavak 2. Uredbe Vijeća (EU) br. 561/2014.

PRILOG

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2015.	<p>Prema financijskim pravilima Zajedničkog poduzeća proračun Zajedničkog poduzeća trebao bi se izvršavati u skladu sa standardima za djelotvorne i učinkovite unutarnje kontrole, uključujući sprječavanje, otkrivanje i ispravak prijevara i nepravilnosti te daljnje postupanje u njihovu pogledu.</p> <p>Nakon što je Komisija u lipnju 2011. usvojila strategiju za borbu protiv prijevara, prva zajednička strategija za borbu protiv prijevara u području istraživanja usvojena je u srpnju 2012. i ažurirana u ožujku 2015. kako bi se uzele u obzir izmjene koje su uvedene u okviru programa Obzor 2020. Strategija za borbu protiv prijevara u području istraživanja obuhvaća akcijski plan koji trebaju provesti istraživačka zajednička poduzeća.</p> <p>Zajedničko poduzeće ECSEL već je uspostavilo postupke unutarnje kontrole u svrhu pružanja razumnog jamstva u pogledu sprječavanja i otkrivanja prijevara i nepravilnosti (<i>ex ante</i> provjere plaćanja, politika u vezi sa sukobima interesa i <i>ex post</i> revizije nad korisnicima bespovratnih sredstava). Plan Zajedničkog poduzeća ECSEL za provedbu mjera za borbu protiv prijevara donesen je 11. studenoga 2016. i njegova je provedba u tijeku.</p>	Dovršeno
2016.	<p>Zajedničko poduzeće ECSEL donijelo je pravila o upravljanju sukobima interesa i njihovu sprječavanju u svrhu ublažavanja rizika povezanih s upravljačkom strukturom poduzeća. Međutim, Zajedničko poduzeće nije se dosljedno pridržavalo zahtjeva iz odluke upravnog odbora GB.2015.41.</p>	Dovršeno
2017.	<p>Sud je za 2017. utvrdio znatne nedostatke u upravljanju postupcima javne nabave administrativnih usluga (npr. odabir neodgovarajućih postupaka javne nabave, nepotpuna definicija usluga koje je potrebno pružiti i zakašnjelo potpisivanje izmjena).</p>	U tijeku
2017.	<p>Zajedničko poduzeće tijekom 2017. u svojoj evidenciji iznimki i odstupanja nije pravilno dokumentiralo odluke uprave o neprovođenju kontrola, kao ni odstupanja od uobičajenih procesa i postupaka. Takvo stanje utječe na sposobnost uprave da zajamči djelotvornost procesa unutarnje kontrole i da brzo reagira na nedostatke u postupcima.</p>	Dovršeno
2017.	<p>Kao odgovor na preporuke ocjenjivača Zajedničko poduzeće izradilo je akcijski plan koji je upravni odbor Zajedničkog poduzeća ECSEL usvojio u travnju 2018. Akcijski plan sastoji se od širokog raspona mjera koje Zajedničko poduzeće treba provesti, pri čemu su određene aktivnosti već započete. Većina tih mjera trebala bi se provesti tijekom 2019., dok se za dio njih smatralo da su izvan opsega djelovanja Zajedničkog poduzeća ECSEL.</p>	U tijeku

Odgovor Zajedničkog poduzeća

Zajedničko poduzeće primilo je na znanje sadržaj izvješća Suda.

3.7. Zajedničko poduzeće za bioindustriju (BBI)

Uvod

3.7.1. Zajedničko poduzeće za bioindustriju (BBI), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u svibnju 2014. ⁽⁵⁰⁾ na razdoblje od deset godina te je 26. listopada 2015. započelo sa samostalnim radom.

3.7.2. Zajedničko poduzeće BBI ima oblik javno-privatnog partnerstva u području bioindustrije. Članove osnivače Zajedničkog poduzeća čine Europska unija (EU), koju predstavlja Komisija, i sektorski partneri, koje predstavlja Konzorcij za bioindustriju (BIC).

3.7.3. U *tablici 1.* prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću ⁽⁵¹⁾.

Tablica 1.

Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2018.	2017.
Proračun za odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	91,6	88,9
Proračun za odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	119,5	86,3
Raspoloživi proračun za plaćanja (u milijunima eura) ⁽¹⁾	118,1	91,6
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) ⁽¹⁾	120,9	92,9
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca ⁽²⁾	18	21

⁽¹⁾ Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine i namjenske prihode.

⁽²⁾ Osoblje uključuje privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

MIŠLJENJE

3.7.4. Sud je obavio reviziju:

- (a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća, koja se sastoji od financijskih izvještaja ⁽⁵²⁾ i izvješća o izvršenju proračuna ⁽⁵³⁾ za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2018., te
- (b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.7.5. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2018. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

⁽⁵⁰⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 560/2014 od 6. svibnja 2014. o osnivanju zajedničkog poduzeća za bioindustriju (SL L 169, 7.6.2014., str. 130.).

⁽⁵¹⁾ Više informacija o nadležnostima i aktivnostima Zajedničkog poduzeća dostupno je na njegovim internetskim stranicama: www.bbi-europe.eu

⁽⁵²⁾ Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

⁽⁵³⁾ Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

*Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom***Prihodi**

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.7.6. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.7.7. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.7.8. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

3.7.9. Zajedničko poduzeće BBI obavilo je 2018. godine pregled u svrhu ažuriranja statusa članova subjekata koji čine BIC kao glavnog temelja za potvrđivanje i priznavanje doprinosa u naravi koje su sektorski članovi izdvojili za operativne aktivnosti Zajedničkog poduzeća. To se smatra dobrom praksom i trebalo bi se redovito provoditi.

Opažanja o izvršenju proračuna programa Obzor 2020.

3.7.10. U tablici 2. prikazan je pregled doprinosa članova za Zajedničko poduzeće na kraju 2018.

Tablica 2.

Doprinosi članova za aktivnosti Zajedničkog poduzeća BBI

(u milijunima eura)

Članovi	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2018.)				Ukupno
	Operativne aktivnosti	Dodatne aktivnosti ⁽¹⁾	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	
EU (GU RTD)	975,0	0,0	975,0	264,6	0,0	0,0	0,0	264,6
Sektorski članovi	975,0	1 755,0	2 730,0	9,1	12,1	36,8	699,9	757,9
Ukupno	1 950,0	1 755,0	3 705,0	273,7	12,1	36,8	699,9	1 022,5

⁽¹⁾ Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.7.11. Od najmanjeg iznosa novčanih doprinosa u visini od 182,5 milijuna eura ⁽⁵⁴⁾, do kraja 2018 isplaćeno je tek 0,8 milijuna eura. Uredba o osnivanju Zajedničkog poduzeća BBI ⁽⁵⁵⁾ izmijenjena je kako bi se sektorskim članovima omogućilo da svoje novčane doprinose daju na razini projekata, no i dalje postoji visoki rizik da ti članovi do kraja programa BBI neće uspjeti isplatiti minimalni iznos operativnih novčanih doprinosa. Zbog toga je Komisija (GU RTD) na kraju 2018. odlučila smanjiti proračun Zajedničkog poduzeća za 2020. s 205 milijuna eura na 140 milijuna eura ⁽⁵⁶⁾.

⁽⁵⁴⁾ Članak 12. stavak 4. Statuta Zajedničkog poduzeća BBI (Prilog I. Uredbi (EU) br. 560/2014).

⁽⁵⁵⁾ Uredba (EU) 2018/121 od 23. siječnja 2018. o izmjeni Uredbe (EU) br. 560/2014 o osnivanju zajedničkog poduzeća za bioindustriju (SL L 22, 26.1.2018., str. 1.).

⁽⁵⁶⁾ Taj iznos uključuje najavljenju obustavu isplate proračunskih sredstava za 2017. u iznosu od 50 milijuna eura i obustavu isplate proračunskih sredstava za 2018. u iznosu od 20 milijuna eura.

3.7.12. Stope izvršenja raspoloživih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje za 2018. godinu iznosile su redom 99 % i 71 %. Većina odobrenih sredstava za plaćanje koja je Zajedničko poduzeće iskoristilo upotrijebljena je za pretfinanciranje sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava koji su odabrani na temelju poziva na podnošenje prijedloga iz 2017. godine i za međuplaćanja za projekte iz prijašnjih poziva. Niža stopa izvršenja odobrenih sredstava za plaćanje posljedica je kašnjenja određenih periodičnih izvješća i prijava troškova koje su znatno niže od proračunskih sredstava odobrenih u sporazumima o bespovratnim sredstvima.

Opažanja o unutarnjim kontrolama

3.7.13. Zajedničko poduzeće uspostavilo je pouzdane postupke *ex ante* kontrole koji se temelje na pregledima financijske i operativne dokumentacije. Prema stanju na kraju 2018. vidljivo je da je Zajedničko poduzeće većim dijelom primijenilo standarde unutarnje kontrole.

3.7.14. Zajednička služba Komisije za reviziju odgovorna je za *ex post* reviziju zahtjeva za povrat projektnih troškova u okviru programa Obzor 2020. Na temelju rezultata *ex post* revizije na kraju 2018. Zajedničko poduzeće prijavilo je stopu preostale pogreške od 0,01 % za projekte u okviru programa Obzor 2020. ⁽⁵⁷⁾

Opažanja o dobrom financijskom upravljanju i uspješnosti

3.7.15. Zbog načina izrade poziva na podnošenje prijedloga iz 2018. i upravljanja sustavom rangiranja prijedloga, jedna od dviju vodećih tema iz poziva nije se financirala unatoč tome što su primljeni prihvatljivi i visoko ocijenjeni prijedlozi za obje teme.

Opažanja i ostala pitanja

3.7.16. Iako je privremena evaluacija Zajedničkog poduzeća BBI dovršena u skladu s preciznim rokovima utvrđenima u njegovu pravnom okviru, njome se nije mogla ostvariti najbolja dodana vrijednost za postupak donošenja odluka Zajedničkog poduzeća u ovoj ranoj fazi njegovih aktivnosti.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.7.17. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u *prilogu*.

⁽⁵⁷⁾ Godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća BBI za 2018. godinu, str. 185. Prijavljena stopa pogreške nije u potpunosti reprezentativna jer se temelji samo na prva dva kruga *ex-post* revizija, koji još nisu dovršeni.

PRILOG

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2017.	Do kraja 2017. u zajedničke alate Komisije za upravljanje bespovratnim sredstvima i njihovo praćenje u okviru programa Obzor 2020. nisu u cijelosti uvedene posebne promjene potrebne za obradu doprinosa u naravi koje Zajedničko poduzeće prima.	Dovršeno
2017.	Poziv za podnošenje prijedloga za dodjelu bespovratnih sredstava iz 2016. rezultirao je relativno niskom zastupljenošću tema povezanih s mjerama za istraživanje i inovacije. Mjere za istraživanje i inovacije imale su proračun od ukupno 50 milijuna eura i obuhvaćale 12 tema od kojih je svaka osmišljena kao ciljane tema za specifične izazove koji se pojavljuju u okviru demonstracijskih aktivnosti i aktivnosti realizacije u vezi s vrijednosnim lancem. Svi prihvatljivi prijedlozi ocijenjeni su na temelju evaluacijskih kriterija iz programa Obzor 2020. te su rangirani za sufinanciranje u okviru ograničenja zajedničke proračunske linije. Međutim, većina proračuna bespovratnih sredstava bila je usmjerena na tri teme od njih ukupno šest koje se financiraju, dok Zajedničko poduzeće nije moglo financirati preostalih šest tema iako je u okviru njih četiriju zaprimilo prijedloge koji su bili prihvatljivi za sufinanciranje. Kako bi se zajamčilo da se najvažnije teme pokriju u optimalnoj mjeri, Zajedničko poduzeće trebalo bi razmotriti ograničavanje broja prijedloga za svaku temu tako što bi se u tekstu poziva na podnošenje prijedloga naveo okvirni proračun za svaku temu.	Dovršeno
2017.	Kao odgovor na preporuke ocjenjivača Zajedničko poduzeće izradilo je akcijski plan koji je upravni odbor Zajedničkog poduzeća BBI usvojio u ožujku 2018. Iako je Zajedničko poduzeće načelno prihvatilo preporuke, već je bilo započelo s provedbom određenih mjera u cilju rješavanja glavnih problema istaknutih u privremenoj evaluaciji. U skladu s akcijskim planom većinu mjera koje je potrebno poduzeti kao odgovor na preporuke trebalo bi provesti tijekom 2018. i 2019.	U tijeku

Odgovor Zajedničkog poduzeća

3.7.15. Nakon što je Zajedničko poduzeće BBI analiziralo ishod postupaka evaluacije i dodjele bespovratnih sredstava iz poziva na podnošenje prijedloga iz 2018., zaključilo je da bi u budućnosti bilo bolje imati namjenske proračunske linije za pojedine teme koje se tiču inovacijskih mjera (vodeće teme) kako bi se osigurala bolja pokrivenost. Ovaj je pristup već bio uvršten u godišnji program rada Zajedničkog poduzeća BBI za 2019. njegovom izmjenom od 19. ožujka 2019.

3.8. Zajedničko poduzeće „Shift2Rail” (S2R)

Uvod

3.8.1. Zajedničko poduzeće „Shift2Rail” (S2R), sa sjedištem u Bruxellesu, osnovano je u lipnju 2014. ⁽⁵⁸⁾ na razdoblje od deset godina te je 24. svibnja 2016. započelo sa samostalnim radom.

3.8.2. Zajedničko poduzeće S2R ima oblik javno-privatnog partnerstva u željezničkom sektoru. Članove osnivače čine Europska unija (EU), koju predstavlja Komisija, te partneri iz željezničkog sektora (ključni dionici, uključujući proizvođače željezničke opreme, željezničke prijevoznike, upravitelje infrastrukture i istraživačke centre). Drugi subjekti mogu sudjelovati u aktivnostima Zajedničkog poduzeća u svojstvu pridruženih članova.

3.8.3. U tablici 1. prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću ⁽⁵⁹⁾.

Tablica 1.

Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2018.	2017.
Proračun za odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	69,4	34,5
Proračun za odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	80,9	64,7
Raspoloživi proračun za plaćanja (u milijunima eura) ⁽¹⁾	71,9	44,1
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) ⁽¹⁾	84,8	68,6
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca ⁽²⁾	22	20

⁽¹⁾ Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine i namjenske prihode.

⁽²⁾ Osoblje uključuje privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu

MIŠLJENJE

3.8.4. Sud je obavio reviziju:

- (a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća, koja se sastoji od financijskih izvještaja ⁽⁶⁰⁾ i izvješća o izvršenju proračuna ⁽⁶¹⁾ za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2018., te
- (b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.8.5. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2018. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

⁽⁵⁸⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 642/2014 od 16. lipnja 2014. o uspostavi zajedničkog poduzeća Shift2Rail (SL L 177, 17.6.2014., str. 9.).

⁽⁵⁹⁾ Više informacija o nadležnostima i aktivnostima Zajedničkog poduzeća dostupno je na njegovim internetskim stranicama: www.shift2rail.org

⁽⁶⁰⁾ Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

⁽⁶¹⁾ Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

Prihodi

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.8.6. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.8.7. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

3.8.8. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o izvršenju proračuna programa Obzor 2020.

3.8.9. U tablici 2. prikazan je pregled doprinosa članova za Zajedničko poduzeće na kraju 2018.

Tablica 2.

Doprinosi članova za program S2R

(u milijunima eura)

Članovi	Doprinos članova (u skladu s uredbom o osnivanju)			Doprinos članova (stanje na dan 31.12.2018.)				Ukupno
	Operativne aktivnosti	Dodatne aktivnosti ⁽¹⁾	Ukupno	U gotovini	U naravi, potvrđeno	U naravi, prijavljeno, nepotvrđeno	U naravi za dodatne aktivnosti	
EU (GU MOVE)	398,0	0,0	398,0	158,9	0,0	0,0	0,0	158,9
Sektorski članovi	350,0	120,0	470,0	6,5	21,7	63,7	160,4	252,3
Ukupno	748,0	120,0	868,0	165,4	21,7	63,7	160,4	411,2

⁽¹⁾ Dodatne aktivnosti nisu obuhvaćene opsegom revizije koju provodi Sud.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

3.8.10. Stope izvršenja raspoloživih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje za 2018. godinu iznosile su redom 100 % i 82,3 %. Većina plaćanja koja je Zajedničko poduzeće izvršilo 2018. bila su međuplaćanja za projekte u okviru programa Obzor 2020. koji su odabrani na temelju poziva na podnošenje prijedloga iz 2015. i 2016. te plaćanja pretfinanciranja za projekte u okviru programa Obzor 2020. koji su odabrani u okviru poziva na podnošenje prijedloga iz 2018.

Opažanja o unutarnjim kontrolama

3.8.11. Zajedničko poduzeće uspostavilo je pouzdane postupke *ex ante* kontrole koji se temelje na pregledima financijske i operativne dokumentacije. Prema stanju na kraju 2018. vidljivo je da je Zajedničko poduzeće većim dijelom primijenilo standarde unutarnje kontrole, pri čemu je određene poduzete mjere, kao što je revizija modela ključnih pokazatelja uspješnosti, još trebalo dovršiti tijekom 2019. Tijekom 2018. Zajedničko poduzeće „Shift2Rail” također je ojačalo svoj okvir za upravljanje sukobima interesa.

3.8.12. Zajednička služba Komisije za reviziju odgovorna je za *ex post* reviziju plaćanja u okviru programa Obzor 2020. Na temelju rezultata *ex post* revizije dostupnih na kraju 2018. Zajedničko poduzeće prijavilo je stopu preostale pogreške od 0,97 % za projekte u okviru programa Obzor 2020. ⁽⁶²⁾

Opažanja o dobrom financijskom upravljanju i uspješnosti

3.8.13. Zajedničko poduzeće pokrenulo je 2018. godine u obliku pilot-projekta poziv na podnošenje prijedloga za bespovratna sredstva kojem su pristup imali samo njegovi članovi i koji je bio u okviru programa financiranja koji se temelji na isplatama jednokratnih iznosa. Okvirna vrijednost tog pilot-projekta iznosila je 1 34,1 milijun eura (86,3 % ukupnog proračuna za poziv na podnošenje prijedloga iz 2018.). Cilj pilot-projekta bio je ispitati prednosti pojednostavnjenja i izvedivost programa financiranja jednokratnim iznosima.

3.8.14. Financijski stručnjaci uključeni u fazu evaluacije bespovratnih sredstava utvrdili su nekoliko relevantnih odstupanja u financijskim prijedlozima u odnosu na povijesne financijske podatke korisnika. Zajedničko poduzeće iskoristilo je fazu pripreme bespovratnih sredstava kako bi analiziralo objašnjenja korisnika za ta odstupanja i ispravilo jednokratni iznos u opravdanim slučajevima. Kako bi se dodatno poboljšala učinkovitost i djelotvornost programa financiranja jednokratnim iznosima, Zajedničko poduzeće treba nastaviti s poboljšavanjem kvalitete financijskih podataka u bazi podataka korisnika i objaviti važne primjedbe financijskih stručnjaka u sažetom izvješću o evaluaciji.

Opažanja o ostalim pitanjima

3.8.15. Kad je tijekom 2018. jedan pridruženi član postao društvo kći u potpunom vlasništvu jednog od članova osnivača, omogućeno mu je da zadrži svoj status pridruženog člana i mjesto u upravnom odboru. Slijedom toga, zastupljenost tog člana osnivača u upravnom odboru zapravo se povećala. Odredbama trenutnog pravnog okvira Zajedničkog poduzeća ne uređuju se u dovoljnoj mjeri poslovanja preuzimanja među sektorskim članovima Zajedničkog poduzeća i posljedice koje bi ta preuzimanja mogla imati na uravnoteženu zastupljenost članova u upravnom odboru.

3.8.16. Iako je privremena evaluacija Zajedničkog poduzeća S2R dovršena u skladu s preciznim rokovima utvrđenima u njegovu pravnom okviru, njome se nije mogla ostvariti najbolja dodana vrijednost za postupak donošenja odluka Zajedničkog poduzeća u ovoj ranoj fazi njegovih aktivnosti.

3.8.17. Stope fluktuacije osoblja Zajedničkog poduzeća u posljednje dvije godine u cijelosti su posljedica rotacije ugovornog osoblja te su bile relativno visoke. Kako bi se riješio taj problem u pogledu osoblja, Zajedničko poduzeće angažiralo je vanjske djelatnike koji su činili oko 17 % ukupnog osoblja.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.8.18. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u *prilogu*.

⁽⁶²⁾ Na dan 31. prosinca 2018. Zajedničko poduzeće S2R moglo je temeljiti svoj izračun stope pogreške na četirima završnim izvješćima o *ex post* reviziji (jedno je povezano s revizijom na temelju rizika, a tri s reprezentativnim uzorkom Zajedničkog poduzeća). Vidjeti godišnje izvješće o radu Zajedničkog poduzeća S2R za 2018. godinu, str. 120. – 122.

PRILOG

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2017.	Do kraja 2017. Zajedničko poduzeće nije iskoristilo 7,6 milijuna eura odobrenih sredstava za plaćanje iz prijašnjih godina. Takvo stanje upućuje na nedostatke u procesu planiranja proračuna, no Zajedničko poduzeće ne može u cijelosti kontrolirati taj proces.	Dovršeno
2017.	Prema stanju na kraju 2017. vidljivo je da se većina važnih standarda unutarnje kontrole primijenila većim dijelom, pri čemu je nekoliko poduzetih mjera još trebalo dovršiti tijekom 2018.	U tijeku
2017.	Kao odgovor na preporuke ocjenjivača Zajedničko poduzeće izradilo je akcijski plan koji je upravni odbor usvojio 28. lipnja 2018. Iako se u okviru programa za tekući financijski okvir neće poduzeti mjere u pogledu svih preporuka iznesenih u privremenoj evaluaciji, s provedbom nekih od mjera uključenih u akcijski plan već se započelo, a očekuje se da će se ostatak provesti u razdoblju 2018. – 2020., u skladu s njihovom naravi i važećim pravnim okvirom.	U tijeku

Odgovor Zajedničkog poduzeća

3.8.14. Zajedničko poduzeće Shift2Rail potvrđuje da su svi zaključci i preporuke financijskih evaluatora bili utemeljeni na pouzdanim financijskim podacima, da su uzeti u obzir i primijenjeni pojedinačno na svakog korisnika (člana) prije potpisivanja ugovora o bespovratnim sredstvima i u skladu s Odlukom Komisije C(2017) 7151 od 27. listopada 2017. o odobravanju primjene nadoknade na temelju paušalnog iznosa za prihvatljive troškove djelovanja u okviru programa Obzor 2020. za istraživanje i inovacije i u skladu s Programom istraživanja i osposobljavanja Europske zajednice za atomsku energiju (2014 – 2018.).

Ovo prvo iskustvo u dodjeli bespovratnih sredstava u paušalnom iznosu polučilo je ohrabrujuće rezultate s obzirom na cilj dodatnog pojednostavnjenja pravila financiranja, što bi omogućilo članovima Zajedničkog poduzeća Shift2Rail da se usredotoče na tehničke aspekte provedbe ugovora o bespovratnim sredstvima, kao i na sprječavanje i smanjenje broja financijskih pogrešaka. Iako priprema i provedba pilot-projekta dodjele paušalnih iznosa sama po sebi zahtijeva poboljšanja, Zajedničko poduzeće S2R smatra da su strogo poštovani svi pravni i financijski aspekti odluke Komisije. Dobro financijsko upravljanje pozivom na podnošenje prijedloga za dodjelu paušalnih iznosa bit će naknadno provjereno u okviru provjera koje se obavljaju u skladu s Uredbom o Zajedničkom poduzeću S2R. Tijekom faze pripreme za sklapanje ugovora o bespovratnim sredstvima dužnosnik za ovjeravanje pobrinuo se da se razmotre sve primjedbe tehničkih i financijskih stručnjaka. Uzimajući u obzir preporuku Revizorskog suda, cjelokupni proces bit će dodatno unaprijeđen u okviru poziva za 2019.

3.8.15. Prepoznata su ograničenja Uredbe o S2R iako valja napomenuti da pravni okvir uspostavljen u Zajedničkom poduzeću S2R ne omogućuje povećanje utjecaja nekog od članova osnivača na postupak donošenja odluka i upravljanje u cjelini. Opažanje Revizorskog suda uzet će se u obzir prilikom eventualnih izmjena Uredbe o S2R.

3.8.16. Potvrđuje se da je evaluacija provedena u ranoj fazi postojanja Zajedničkog poduzeća S2R. Međutim, kako je navedeno, to je bila obveza u skladu s Uredbom o S2R i cjelokupnim programom Obzor 2020.

3.8.17. Osnovni razlozi visoke stope fluktuacije zaposlenih u Zajedničkom poduzeću S2R leže u postojećem Planu radnih mjesta koji Zajedničko poduzeće S2R mora poštovati, a koji mu ne omogućuje da ponudi jednako povoljne ugovorne uvjete kao ostala tijela i institucije EU-a. Bez obzira na to, uspostavljene su neobvezujuće mjere kako bi se snizile visoke stope fluktuacije. To pitanje zahtijevat će dodatne mjere u suradnji s Komisijom.

ZAJEDNIČKO PODUZEĆE KOJE DJELUJE U OKVIRU EURATOMA

3.9. **Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije (F4E)****Uvod**

3.9.1. Europsko zajedničko poduzeće za ITER ⁽⁶³⁾ i razvoj energije fuzije (Zajedničko poduzeće F4E) osnovano je u ožujku 2007. ⁽⁶⁴⁾ na razdoblje od 35 godina. Iako je predviđeno da će se glavna fuzijska postrojenja graditi u Cadaracheu u Francuskoj, sjedište Zajedničkog poduzeća nalazi se u Barceloni.

3.9.2. Članove osnivače Zajedničkog poduzeća čine Euratom, koji predstavlja Komisija, države članice Euratoma i Švicarska, koja je s Euratomom sklopila sporazum o suradnji.

3.9.3. U *tablici 1.* prikazani su ključni podatci o Zajedničkom poduzeću ⁽⁶⁵⁾.

Tablica 1.

Ključni podatci o Zajedničkom poduzeću

	2018.	2017.
Proračun za odobrena sredstva za plaćanje (u milijunima eura)	794,8	847,6
Proračun za odobrena sredstva za preuzimanje obveza (u milijunima eura)	649,9	562
Raspoloživi proračun za plaćanja (u milijunima eura) ⁽¹⁾	847,4	864,9
Raspoloživi proračun za preuzimanje obveza (u milijunima eura) ⁽¹⁾	706,2	588,9
Ukupan broj članova osoblja na dan 31. prosinca ⁽²⁾	442	449

⁽¹⁾ Raspoloživi proračun uključuje neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina koja je Zajedničko poduzeće ponovno unijelo u proračun tekuće godine i namjenske prihode.

⁽²⁾ Osoblje uključuje privremeno i ugovorno osoblje te upućene nacionalne stručnjake.

Izvor: podatci koje je dostavilo Zajedničko poduzeće.

Informacije na kojima se temelji izjava o jamstvu**MIŠLJENJE**

3.9.4. Sud je obavio reviziju:

- (a) računovodstvene dokumentacije Zajedničkog poduzeća, koja se sastoji od financijskih izvještaja ⁽⁶⁶⁾ i izvješća o izvršenju proračuna ⁽⁶⁷⁾ za financijsku godinu koja je završila 31. prosinca 2018., te
- (b) zakonitosti i pravilnosti transakcija povezanih s tom računovodstvenom dokumentacijom, u skladu s člankom 287. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).

Pouzdanost računovodstvene dokumentacije

Mišljenje o pouzdanosti računovodstvene dokumentacije

3.9.5. Prema mišljenju Suda računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2018. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s Financijskom uredbom Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije. Ta se pravila temelje na međunarodno prihvaćenim računovodstvenim standardima za javni sektor.

⁽⁶³⁾ Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (engl. *International Thermonuclear Experimental Reactor*).

⁽⁶⁴⁾ Odluka Vijeća 2007/198/Euratom od 27. ožujka 2007. o osnivanju Europskog zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije i davanju povlastica tom poduzeću (SL L 90, 30.3.2007., str. 58.).

⁽⁶⁵⁾ Više informacija o nadležnostima i aktivnostima Zajedničkog poduzeća dostupno je na njegovim internetskim stranicama: www.f4e.europa.eu

⁽⁶⁶⁾ Financijski izvještaji sastoje se od bilance, izvještaja o financijskom rezultatu, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama u neto imovini te kratkog prikaza važnih računovodstvenih politika, kao i drugih bilješki s pojašnjenjima.

⁽⁶⁷⁾ Izvješća o izvršenju proračuna sastoje se od izvješća koja objedinjuju sve proračunske operacije i bilješki s pojašnjenjima.

*Zakonitost i pravilnost transakcija povezanih s računovodstvenom dokumentacijom***Prihodi**

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti prihoda povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.9.6. Prema mišljenju Suda prihodi povezani s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakoniti i pravilni.

Plaćanja

Mišljenje o zakonitosti i pravilnosti plaćanja povezanih s računovodstvenom dokumentacijom

3.9.7. Prema mišljenju Suda plaćanja povezana s računovodstvenom dokumentacijom za godinu koja je završila 31. prosinca 2018. u svim su značajnim aspektima zakonita i pravilna.

Posebna napomena

3.9.8. Ne dovodeći u pitanje mišljenja izražena u prethodnom dijelu teksta, Sud želi skrenuti pozornost na pitanje opisano u nastavku. U studenome 2016. Vijeće ITER-a⁽⁶⁸⁾ odobrilo je novi temeljni plan provedbe projekta ITER. U novom temeljnom planu projekta ITER kao rok za realizaciju projekta „Prve plazme”⁽⁶⁹⁾ i početak provedbe operativne faze procijenjena je 2025. godina, a kao rok za dovršetak faze izgradnje 2035. U prethodnom temeljnom planu iz 2010. procijenjeno je da bi faza izgradnje trebala biti dovršena 2020. godine⁽⁷⁰⁾. Rok iz novog temeljnog plana smatra se najranijim tehnički izvedivim datumom⁽⁷¹⁾.

3.9.9. Zajedničko poduzeće F4E ponovno je izračunalo svoj doprinos fazi izgradnje projekta i utvrdilo njegov iznos na 12 milijardi eura (u vrijednostima iz 2008.), što čini povećanje u odnosu na 6,6 milijardi eura (u vrijednostima iz 2008.) koje je Vijeće EU-a odobrilo 2010. godine⁽⁷²⁾. Ta procjena ne uključuje nepredviđene događaje iako je Komisija u svojoj komunikaciji predložila da bi za nepredviđene događaje bilo primjereno predvidjeti razdoblje od 24 mjeseca u pogledu odstupanja od rokova te iznos od 10 – 20 % u pogledu odstupanja od proračuna⁽⁷³⁾.

3.9.10. Ujedinjena Kraljevina obavijestila je 29. ožujka 2017. Europsko vijeće o svojoj odluci o povlačenju iz EU-a i Euratoma. To može u velikoj mjeri utjecati na aktivnosti Zajedničkog poduzeća F4E i projekt ITER nakon 2020. godine.

3.9.11. U travnju 2018.⁽⁷⁴⁾ Vijeće EU-a ovlastilo je Komisiju da u ime Euratoma odobri novi temeljni plan projekta ITER i ponovno je potvrdilo obvezu stavljanja na raspolaganje sredstava u okviru granica sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFO), ali ne dovodeći u pitanje bilo kakve daljnje pregovore o VFO-u kojima će se odrediti pojedinih budućeg financiranja⁽⁷⁵⁾.

3.9.12. Unatoč tome što je napravljen pozitivan pomak prema poboljšanju upravljanja doprinosima Zajedničkog poduzeća fazi izgradnje projekta i kontrole nad tim doprinosima, i dalje postoji rizik od daljnjeg povećanja troškova i kašnjenja u provedbi projekta u odnosu na tekući odobreni temeljni plan.

3.9.13. Opažanjima u nastavku ne dovodi se u pitanje mišljenje Suda.

Opažanja o proračunskom i financijskom upravljanju

3.9.14. Završni proračun za 2018. godinu dostupan za izvršenje uključivao je 706,2 milijuna eura odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i 847,4 milijuna eura odobrenih sredstava za plaćanje. Stope iskorištenosti odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje iznosile su redom 98,4 % i 96,1 %.

⁽⁶⁸⁾ 19. sastanak Vijeća ITER-a, 16. i 17. studenoga 2016. Vijeće ITER-a upravno je tijelo Međunarodne organizacije za ITER.

⁽⁶⁹⁾ „Prva plazma” odnosi se na fazu izgradnje uređaja za fuziju u kojoj će biti moguće testirati ključne komponente tog uređaja te ujedno označava trenutak u kojem započinje operativna faza.

⁽⁷⁰⁾ COM(2010) 226 final od 4. svibnja 2010.

⁽⁷¹⁾ Kako je navedeno u petoj godišnjoj procjeni koju je pripremila neovisna skupina za preispitivanje (31. listopada 2016.) i izvješću voditelja upravljanja projektom Zajedničkog poduzeća F4E koje je dostavljeno upravnom odboru u prosincu 2016.

⁽⁷²⁾ Zaključci Vijeća o statusu projekta ITER od 7. srpnja 2010. (ref. br. 11902/10).

⁽⁷³⁾ COM(2017)319 od 14. lipnja 2017. (i priloženi radni dokument službi Komisije SWD(2017) 232 final od 14. lipnja 2017.), poglavlje V. „ITER: daljnji koraci”.

⁽⁷⁴⁾ Iznos od 6,6 milijardi eura (u vrijednostima iz 2008.) koji je Vijeće EU-a usvojilo 2010. godine trenutačno se smatra gornjom granicom za rashode tog Zajedničkog poduzeća do 2020.

⁽⁷⁵⁾ Vijeće Europske unije 7881/18, 12. travnja 2018.

3.9.15. Zbog ozbiljnih nedostataka u procesu planiranja proračuna za 2017. godinu u konačnici je za 2017. i 2018. bio potreban znatno veći iznos odobrenih sredstava za plaćanje nego što je to bilo predviđeno početnim proračunima. Tijekom 2018. dodatna odobrena sredstva za plaćanje potrebna Zajedničkom poduzeću iznosila su 160,7 milijuna eura (tj. 25 % iznad početnog proračuna za 2018. godinu ⁽⁷⁶⁾).

3.9.16. Zajedničko poduzeće F4E izvršilo je 2018. plaćanje za regulaciju prijenosom iznosa od 1 milijuna eura već odobrenih i potvrđenih plaćanja povezanih s lokalnim putnim troškovima osoblja iz administrativnog proračuna (poglavlje 1.3. – Službena putovanja i lokalni putni troškovi) u operativni proračun (poglavlje 3.4. – Ostali operativni troškovi). Međutim, to plaćanje za regulaciju nije bilo u skladu s proračunskim načelom specifikacije.

Opažanja o dobrom financijskom upravljanju i uspješnosti

3.9.17. Direktorova odluka da mjesto rada novozaposlenog višeg rukovoditelja promijeni iz Barcelone u Cadarache nije potkrijepljena odgovarajućom dokumentacijom ⁽⁷⁷⁾ kako bi se opravdao dodatni trošak za plaću zbog različitog koeficijenta ispravka plaće ⁽⁷⁸⁾.

3.9.18. Na kraju 2018. Zajedničko poduzeće F4E još je upotrebljavalo bodovni sustav ITER-a kao osnovu za praćenje napretka svojeg projekta, iako su vanjski stručnjaci koje je imenovao upravni odbor Zajedničkog poduzeća F4E u nekoliko uzastopnih godišnjih procjena preporučili uvođenje sustava upravljanja ostvarenom vrijednošću (EVM) koji odražava tehnički ili fizički napredak u kombinaciji s troškovima i izdancima povezanim s tim napretkom. Stručnjaci su 2018. ponovno naglasili da ključna korist sustava EVM leži u činjenici što se tim sustavom pruža jasno mjerilo postignuća ⁽⁷⁹⁾ te su ponovno zatražili provedbu sustava mjerenja uspješnosti povezanog s financijskim i tehničkim napretkom, a ne bodovnim sustavom ITER-a. Zbog toga je upravni odbor imenovao internu *ad hoc* skupinu čija je zadaća preispitati način na koji Zajedničko poduzeće F4E izvješćuje o uspješnosti.

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

3.9.19. Pregled korektivnih mjera poduzetih kao odgovor na opažanja Suda iz prijašnjih godina nalazi se u *prilogu*.

⁽⁷⁶⁾ Početni proračun Zajedničkog poduzeća F4E za 2018. koji je upravni odbor usvojio 1. prosinca 2017. iznosio je 634,1 milijun eura.

⁽⁷⁷⁾ Upravni odbor naglasio je u prosincu 2018. potrebu da Zajedničko poduzeće F4E pomno prati administrativne troškove u skladu sa zahtjevom za ograničavanje troškova iznesenim u zaključcima Vijeća od 12. travnja 2018. (Vijeće Europske unije 7881/18).

⁽⁷⁸⁾ Koeficijent ispravka plaće za Barcelonu iznosi 91,7 %, dok za Cadarache iznosi 116,7 %.

⁽⁷⁹⁾ Sedma godišnja procjena neovisne skupine za preispitivanje (30. studenoga 2018.)

PRILOG

Praćenje mjera poduzetih u pogledu opažanja iz prijašnjih godina

Godina	Primjedbe Suda	Faza korektivne mjere (Dovršeno / U tijeku / Predstoji / —)
2015.	U bilješkama uz financijske izvještaje, tablici i informacijama navedenima pod naslovom 4.3.1.1. U „Postupcima nabave za ITER s Međunarodnom organizacijom za ITER” prikazani su zaključeni ugovori o nabavi (3. stupac) i oni koji su dosad već uknjiženi (4. stupac). Međutim, u tablici se ne prikazuje stvaran stupanj napretka aktivnosti koje su u tijeku. U godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji za 2015. godinu Zajedničko poduzeće F4E nadopunilo je informacije procjenom aktivnosti koje su u tijeku, uzimajući u obzir ukupnu vrijednost potrošnje sredstava za ugovore povezane sa sporazumima o nabavi, te grafikonom u kojem se prikazuje postizanje ključnih etapa za svaki postupak nabave potpisan s Međunarodnom organizacijom za ITER.	Dovršeno
2015.	U tijeku je rasprava s Međunarodnom organizacijom za ITER o sustavu za pružanje informacija o stupnju napretka u provedbi aktivnosti (upravljanje ostvarenom vrijednošću) s ciljem poboljšanja ključnih bodovnih etapa tijekom trajanja postupka javne nabave.	Dovršeno
2015.	Pregovarački postupci činili su 45 % od ukupno 84 operativna javna natječaja pokrenuta 2015. godine (58 % 2014.). Iako je Zajedničko poduzeće tijekom 2015. smanjilo postotak pregovaračkih postupaka, potrebno je uložiti dodatne napore za povećanje konkurentnosti operativnih postupaka nabave. Prosječan broj zaprimljenih prijedloga bio je 1,4 po pozivu na podnošenje prijedloga. Rezultat preispitivanja: Pregovarački postupci 2017. godine i dalje su činili 47 % od ukupno 47 operativnih javnih natječaja pokrenutih 2017. (2016.: 45 %). Zajedničko poduzeće poduzelo je tijekom 2017. određene korake za smanjenje postotka pregovaračkih postupaka, no potrebno je uložiti dodatne napore za povećanje konkurentnosti postupaka operativne nabave. Prosječan broj zaprimljenih prijedloga za dodjelu bespovratnih sredstava bio je 1 po pozivu na podnošenje prijedloga.	—
2015.	Upravni odbor Zajedničkog poduzeća usvojio je 27. lipnja 2013. Odluku o provedbi industrijske politike o fuziji za energiju i politike o pravima intelektualnog vlasništva te objavi informacija. U tijeku je procjena učinka provedbe tih politika.	Dovršeno
2016.	U lipnju 2015. upravni odbor Zajedničkog poduzeća F4E usvojio je strategiju za borbu protiv prijevara i odgovarajući akcijski plan. Većina aktivnosti provedena je 2016. godine. Međutim, Zajedničko poduzeće nije uvelo poseban alat kojim bi se olakšalo praćenje njegovih aktivnosti povezanih s postupcima nabave, posebice aktivnosti povezanih s procjenom rizika i evaluacijom te fazama postupaka nabave koje se odnose na pregovaranje i dodjelu ugovora.	Dovršeno
2017.	Zajedničko poduzeće F4E nije dosljedno poduzimalo daljnje korake u pogledu izjava o interesima koje je dalo više rukovodstvo.	Dovršeno
2017.	Zbog znatnih nedostataka u strategijama unutarnje komunikacije došlo je do propusta u pogledu informiranja relevantnih aktera unutar organizacije o procijenjenim troškovima faze stavljanja ITER-a izvan pogona. Slijedom toga, u računovodstvenoj dokumentaciji za prethodne godine Zajedničko poduzeće nije prikazalo nikakvu rezervaciju za tu obvezu.	Dovršeno

Odgovor Zajedničkog poduzeća

3.9.15. F4E želi naglasiti da je unatoč nedostacima u proračunskom planiranju u proračunu za 2017. i, nastavno na njih, nedostatku odobrenih sredstava za plaćanje u 2018. stanje u proračunu za 2019. ispravljeno.

F4E je zahvalan Euratomu na dodatnom doprinosu proračunu za 2018. čime se omogućilo dobro i pošteno upravljanje gotovinom tijekom cijele godine. F4E bi također želio izvijestiti da nedostatak odobrenih sredstava za plaćanje ne bi imao nikakav učinak na ispunjavanje obveza F4E-a koje proizlaze iz članka 11. Financijske uredbe F4E-a i ne bi predstavljalo rizik za njih, s obzirom na to da je 137 milijuna eura društvu ITER isplaćeno kao predujam na novčani doprinos iz 2019.

Sustav predviđanja plaćanja potpuno je redizajniran i integriran u novi alat za financijsko upravljanje, odnosno ECOSYS. Time se, uz novu organizacijsku strukturu kojom se jača interakcija između projektnih timova i jedinice za nabavu koja upravlja ugovorima, osigurava ispravno proračunsko planiranje i već se primjenjuje na utvrđivanju prihoda proračuna za 2019.

3.9.16. F4E smatra da plaćanje regulacije provedene radi ukupnog iznosa i nediferenciranih stavki nije optimalan alat za dodjelu rashoda za poglavlje 3.4. zbog toga što se smatra da taj iznos nije bio transparentan.

U skladu s većom transparentnosti i trajnim poboljšanjem u 2019. komercijalni će odjel:

- Prvo poboljšati alat za upravljanje misijom (MiMa) kako bi se troškovi misija za koje je utvrđeno da su povezane s projektom mogle izravno upisati u glavu 3.
- Pojasniti opise na temelju glave 3.4. u proračunskim napomenama.
- Dodati u završnu godišnju računovodstvenu dokumentaciju za 2018. opis izdataka za koje se tereti proračunsko poglavlje B034 – Ostali (operativni) rashodi, uključujući misije, kako bi se istaknula ta promjena načina izrade proračuna.
- Izraditi politike o tome što bi se trebalo smatrati povezanim s projektom, a time i operativnim misijama u okviru glave 3. i o tome koje su administrativne misije obuhvaćene glavom 1.
- Preispitati postupke za preuzimanje obveza i plaćanja u okviru F4E-a kako bi se uzela u obzir administrativna priroda nekih stavki u okviru operativne glave 3.4.
- Izrada posebnog izvješća o primjeni glave 3.4.

3.9.17. F4E priznaje da odluka o promjeni mjesta zaposlenja ključnog člana rukovodećeg osoblja iz Barcelone u Cadarache nije bila na odgovarajući način dokumentirana s obzirom na to da je tijelo za imenovanje imalo ovlast za odlučivanje o mjestu zaposlenja prema potrebama projekta, kako je opisano i najavljeno u oglasu za slobodno radno mjesto.

U tom je trenutku F4E bio suočen s poteškoćama u odnosu na projekt zavojnica poloidalnog magnetskog polja (engl. Poloidal Field, PF) u vrijednosti od 200 milijuna eura u kojima je postojao ozbiljan rizik za datum prve plazme ITER-a s mogućim troškovnim rizikom.

Stoga je direktor odlučio zatražiti od odabranog kandidata da odmah započne raditi u Cadaracheu kako bi omogućio da se u potpunosti obrati pozornost na krizu u projektu zavojnica poloidalnog magnetskog polja, uključujući osobnu prisutnost na lokaciji kako bi ohrabрили i osoblje F4E-a i njegove industrijske partnere.

3.9.18. F4E intenzivno je radio s ad hoc skupinom (AHG-om) koju je uspostavio upravni odbor. Ad hoc skupina zaključila je s prijedlogom novog sustava upravljanja ostvarenom vrijednošću (EVM). Ured je preporučio taj prijedlog, a u travnju 2019. podržao ga je upravni odbor F4E-a. Taj novi, smisleniji sustav upravljanja ostvarenom vrijednošću:

- Prati napredak u dostavi doprinosa u naravi F4E-a.
- Dostavlja parametre za učinkovitost rasporeda.
- Koristi se detaljnijom raščlambom kredita kako bi se ostvarilo bolje praćenje napretka.
- Povezuje i uspoređuje rashode nastale za ostvareni napredak.

F4E je proveo sustav upravljanja ostvarenom vrijednošću na temelju prijedloga ad hoc skupine čiji se rezultati redovito podnose upravnom odboru.

Ovo je izvješće usvojilo IV. revizijsko vijeće, kojim predsjedava član Revizorskog suda Alex BRENNINKMEIJER, na sastanku održanom u Luxembourgu 24. rujna 2019.

Za Revizorski sud
Klaus-Heiner LEHNE
predsjednik

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR